

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİREYSEL
SES EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK MOTİVASYON
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Amina TABARU

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

2019

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE
YÖNELİK MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**
(Examination of Motivation Levels of Music Teacher Candidates for Individual Voice
Training Course)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Amina TABARU

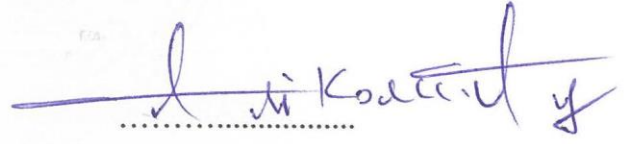
Danışman: Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN

Erzurum
Ağustos, 2019

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Amina TABARU tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı çalışması 01 / 08 / 2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Yavuz Selim KAFKASYALI
Kafkas Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

08 Ağustos 2019

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

01/08/2019

Amina TABARU

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın yazım süreci boyunca gösterdiği ilgi ve desteği için tez danışmanım Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN'e, anket uygulanması süreci boyunca yardımlarını esirgemeyen Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyeleri ve öğrencilerine, istatistiksel verilerde bilgilerini ve desteklerini esirgemeyen Dr. Öğrt. Üyesi Koray ÇELENK'e ve Doç. Dr. Yavuz ŞEN'e, ayrıca lisansüstü eğitim sürecimde desteklerinden dolayı Öğrt. Gör. Zehra AYDIN'a teşekkürlerimi sunarım. Tez yazım süreci boyunca her türlü ilgi ve desteklerinden dolayı eşime ve aileme sevgilerimi sunarım.

Amina TABARU

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Amina TABARU

Ağustos 2019, 75 sayfa

Amaç: Bu araştırmada; müzik öğretmeni adaylarının “Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin” incelenmesi ve bu tespit doğrultusunda eğitim öğretime katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma betimsel türde tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubunu; Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim dalı birinci ve ikinci sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 311 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın istatistiksel analizinde öğrencilerin motivasyon düzeylerinin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre farklılıklarını tespit etmek amacıyla Whitney U testi, üniversite değişkenine ve haftalık çalışma süresine göre farklılık durumlarını tespit etmek için ise One Way Anova ve Dunnett’s T3 çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Bulgular: Uygulama sonucunda elde edilen verilere bakıldığında; müzik öğretmeni adaylarının BSE dersine yönelik motivasyonlarının orta düzeyin üzerinde olduğu, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre kızların motivasyon düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu, sınıf düzeyinde ise anlamlı bir farklılık olmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre motivasyon düzeyleri en yüksek Ömer Halisdemir, en düşük ise Atatürk Üniversitesinde tespit edilirken diğer üniversiteler arasında anlamlı bir farklılık görülmediği; haftalık çalışma sürelerine göre ise en yüksek motivasyonu BSE dersine haftalık 2-4 saat ile 4 saat ve üzeri zaman ayıran öğrenci gruplarının sağladığı ve en düşük motivasyonu ise özellikle BSE dersine haftalık olarak hiç zaman ayırmayan öğrenci grubunun gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güzel sanatlar eğitimi, müzik öğretmenliği, ses eğitimi, motivasyon.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

A STUDY OF MOTIVATION LEVELS OF MUSIC TEACHER CANDIDATES TOWARDS INDIVIDUAL VOICE TRAINING COURSE

Amina TABARU

August 2019, 75 pages

Purpose: In this study, it was aimed to examine “the motivation levels of the music teacher candidates towards The Individual Voice Training (IVT) course” and to contribute to the education in accordance with the findings.

Method: This study is in the form of a descriptive survey model. The study group of the study is 311 students studying in the first and the second year in Fatih Education Faculty in Trabzon University, Kazım Karabekir Education Faculty in Atatürk University, Education Faculty of Erzincan Binali Yıldırım University, Ömer Halisdemir University Education Faculty, Van Yüzüncü Yıl University Education Faculty, Giresun University Education Faculty, Department Music Education in İnönü University Education Faculty of Fine Arts. “Individual Voice Training Course Motivation Scale” was used as the data collecting tool. For the Statistical analysis of the study, Whitney U test was used to determine the differences of candidates' motivation levels based on the variables of gender and class, and One Way Anova and Dunnett's T3 multiple comparison tests were used to determine the differences according to variables of the university and weekly working hours.

Findings: According to the data obtained, it was found out that the motivation levels of the music teacher candidates for the IVT course were moderate. The girls' motivation levels were higher than the boys according to variables of gender and class. It was concluded that there were no differences based on the class variable.

Result: As a result of the study, it was found out that the highest motivation levels of music teacher candidates were among the students from Ömer Halisdemir University and the lowest were among the students from Atatürk University, but no significant differences were found among the students of other universities. According to the weekly training period, the highest motivation level was in the groups which were allocated 2-4 hours in a week and more than 4 hours and more to the IVT course and the lowest motivation was found among the students who did not allocate any time to the IVT course.

Keywords: Fine arts education, music teaching, voice education, motivation.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	x
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Varsayımlar	4
Terim ve Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	5
Ses.....	5
Sesin oluşumu.	6
Sesin kullanımı.....	6
Ses Eğitimi.....	7
Ses eğitiminin ilke ve amaçları.	8
Ses eğitimi türleri.	9
Motivasyon	10
İçsel motivasyon.....	11
Dışsal motivasyon.	11
Müzikal motivasyon.....	12
Motivasyon süreci.	12
Motivasyon kuramları.	12
Motivasyon ve Başarı İlişkisi.....	15
İlgili Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	19

Yöntem	19
Araştırma Modeli.....	19
Çalışma Grubu.....	19
Veri Toplama Aracı.....	21
Uygulama Süreci	21
Veri Analizi	21
Araştırmacının Rolü	23
Geçerlik ve Güvenirlik	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	26
Bulgular	26
Araştırmanın Problem Durumuna İlişkin Bulgular	26
Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular.....	30
Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular	31
Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular.....	33
Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgular	37
Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin bulgular	41
Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin bulgular	41
BEŞİNCİ BÖLÜM	43
Sonuç ve Öneriler	43
KAYNAKÇA	47
EKLER	55
EK-1. Kişisel Bilgi Formu	55
EK-2. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon	56
EK-3. Araştırma İzin Belgeleri	57
ÖZGEÇMİŞ.....	64

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	19
Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı	20
Tablo 3. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı	20
Tablo 4. Öğrencilerin Haftalık Ders Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı	20
Tablo 5. Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları ...	22
Tablo 6. Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği Varyans Eşitliğine Yönelik Levene Testi Sonuçları.....	23
Tablo 7. Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği Cronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları.....	24
Tablo 8. Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeyleri	26
Tablo 9. Motivasyon Ölçeği Toplam Madde Ortalaması	30
Tablo 10. Cinsiyet Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	30
Tablo 11. Sınıf Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	32
Tablo 12. Üniversite Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları	33
Tablo 13. Üniversite Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	35
Tablo 14. Haftalık Çalışma Süresi Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları	37
Tablo 15. Haftalık Çalışma Süresi Değişkenine BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	39
Tablo 16. Cinsiyet ve Sınıf Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	41
Tablo 17. Üniversite ve Haftalık Çalışma Süresi Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları	41
Tablo 18. Üniversite ve Haftalık Çalışma Süresi Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	42

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi.	14
Şekil 2. Motivasyonla ilgili araştırmaların konu dağılımları.	16
Şekil 3. Motivasyonla ilgili lisansüstü araştırmaların konu dağılımı.....	17

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

Akt.	: Aktaran
Anova	: Varyans Analiz Testi
ARCS	: Attention Relevans Confidence Satisfaction (Dikkat İlişki Güven Doyum)
BSE	: Bireysel Ses Eğitimi
CA	: Cronbach Alfa
CD	: Compact Disc
DVD	: Digital Versatile Disc
f	: Frekans
N	: Kişi Sayısı
p	: Anlamlılık Düzeyi
Sd	: Serbestlik Derecesi
SO	: Sıra Ortalaması
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Paket Programı)
ST	: Sıra Toplamı
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb.	: ve benzeri
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Müzik, insan topluluğunun ortak dilidir, insanların birbirleriyle en kolay şekilde iletişime geçme şekli olduğu da söylenebilir. İnsanlar, kelimelerle birbirlerine anlatamadığı duygu ve düşüncelerini müzik yoluyla ifade edebilirler. Dili ve ırkı fark etmeksizin insanlar bütün müzik türlerini dinleyip söyleyebilirler. Yabancı dilde bir müziği seslendirmek veya farklı kültüre ait bir enstrümanı kullanmak için o dili ve kültürü bilmemize gerek yoktur, müzik aynı zamanda evrensel bir dildir.

Uçan (2018) müziği; “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş (örüntülenmiş) seslerle işleyip anlatan estetik bir bütün olarak” (s. 6) tanımlamıştır. Müzik, bireyin yaşantısında, daha doğmadan anne karnında iken dinletilmesi ile etki gösteren, dünyaya geldikten sonra da ninnilerle, tekerlemelerle, oyunlarla çocuğun gelişimine olumlu katkı sağlayan bir süreçtir. Özmenteş ve Adızel (2017) “çocuğun müzik gelişimi ve öğrenmesinde oldukça önemli olan etkileşimin anne karnında başladığını ve çocuğun müzik eğitimi sürecinde de kendini gösterdiğini” (s. 428) belirtmiştir.

Müzik eğitimi, bireye amaçlı olarak kendi yaşantısı yoluyla müziksel davranışlar kazandırma, belirli değişiklikler oluşturma, değiştirme ve geliştirme sürecidir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, düzenli, etkili ve verimli olması beklenir (Uçan, 1997, s. 14). Aksu (2010) müzik eğitimi; “bir toplumun eğitimle bireylerine kazandırmak istediği özel ve genel hedeflere hizmet eden müziksel kazanımlar sağlayan bir eğitim süreci” olarak ele almıştır (s. 52).

Müzik eğitiminin daha etkili bir şekilde verilmesi, müzik öğretmenlerinin doğru bir eğitim almış olması ve öğrencilere müzik derslerinin amaçlı ve planlı bir şekilde aktarılması ile bağlantılıdır. Nitelikli bir müzik öğretmenin; alanına hâkim, müzik bilgisi gelişmiş, sesini ve enstrümanını iyi kullanabilen, donanımlı olması beklenmektedir. Müzik öğretmeni, öğrencilerle sesi aracılığıyla iletişim kurmaktadır. Müzik öğretmenin sesini doğru kullanması için ses eğitimi alması gereklidir.

Doğru ses eğitimi, şarkı söylemede ve sesin daha düzgün kullanılmasında etkili olur. Ses eğitiminin ilk aşamalarında, ayna karşısında vücudun düzgün pozisyonda duruşu, nefesin doğru alınması, ellerin serbest şekilde olması gösterilmelidir. Öğrencinin ses aralığına ve ses

özelliğine bakılarak şarkı seçimi yapılmalıdır. Sesi değişim evresinde olan öğrenci gözlemlenmeli ve değişim süreci göz önünde bulundurularak egzersiz veya dinlenme süreci verilmelidir. Etkili müzik eğitimi verilen öğrencilerin daha başarılı olacakları ve derse olan istek ve azminin artmasında büyük rol oynayacağı öngörülmektedir. Bireyin, bir işi yapmaya başlarken kendini o işe motive etmesi, yaptığı işte daha verimli çalışıp daha iyi sonuçlar elde etmesini sağlar. Bir işi başarmak için bir hedef belirlenip o hedefe doğru bilinçli ve doğru adımlarla ilerlemek gerekmektedir. Bireyin yaratıcı olmasında yeteneğinin yanı sıra ona eğitim veren kişi tarafından motive edilmesi daha verimli sonuçlar elde etmesine yardımcı olur.

Güdülenmenin İngilizce karşılığı olarak verilen “motivasyon” kelimesi, Latince hareket etme anlamına gelen “mot” kökünden türemiş olup, psikoloji biliminde “içten gelen itici güçlerle belli bir amaca doğru yönelen davranışlar” olarak kabul edilir (Keser, 2006, s. 1). Fidan (1985) motivasyonu; “belli durumlarda belli amaçlara ulaşılması ve gerekli davranışların yapılabilmesi için organizmayı harekete geçiren, enerji veren, duygusal bir yükselmeye (coşku, istek) neden olan ve davranışları yönlendiren “itici güç” olarak tanımlamıştır (Akt., Özevin, 2006, s. 3). Göksu (2017) ise motivasyonu; “bir işi yapmak için içimizde duyduğumuz güçlü istek” (s. 185) olarak tanımlamıştır. Birey, başladığı işe kendini psikolojik olarak motive edip daha verimli çalışarak istediği sonuçlara ulaşabilir. Hedefine başarılı bir şekilde ulaşan kişilerin psikolojik olarak motivasyonları da yükselir ve kendilerini daha iyi hissetmelerine sebep olur.

Motivasyon, bireyin çalışma hayatında veya öğreniminde daha başarılı olmasına etki eder. Ömür (1998) motivasyonu; “başarının sağlanmasında diğer tüm etkenlerden daha önemli bir isteklendirme kaynağı” (s. 43) olarak ele almaktadır. Rıza (1999) “motivasyonu yüksek olan kişilerin daha yaratıcı olduklarını” (s. 60) belirterek motivasyonun önemini vurgulamaktadır. Öğrencilerin derslere motive olmaları, başarılı olmalarında etkili rol oynar. Motivasyonu düşük olan öğrenci dersinde de başarısızdır. Bu nedenle öğretmenlerin, eğitim-öğretim ortamında öğrencilerin derse olan motivasyon düzeylerini artırmaya yönelik çaba göstermeleri önem taşımaktadır. Özçelik (2011) öğrenme yaşantısında motivasyonun önemini şöyle ele almaktadır;

Eğitimde bugüne kadar yapılmış olan araştırmaların sonuçlarına göre, bir öğrencinin öğrenilecek materyale ve öğrenmeye karşı duyuşsal yöneliminin olumluluk derecesi ile aynı öğrencinin bu konudaki hedeflerle tutarlı öğrenme düzeyi arasında olumlu (pozitif yönde) bir ilişki vardır. Eldeki ünite ya da dersin hedeflerinde kapsanan yeni davranışları öğrenmeye istekli olan ve bu yeni davranışları öğrenmede başarılı olacağına inanan öğrenciler böyle olmayanlardan daha çok öğrenmektedirler (s. 66).

Bireysel ses eğitimi dersinde amaç, müzik öğretmeni adaylarının en temel ve doğal iletişim ve müzikal ifade aracı olan seslerini, en doğru, güzel ve etkili şekilde kullanmalarını sağlamak, sesi doğal haliyle koruyup geliştirmektir (Ekici, 2012, s. 559). Bireysel Ses Eğitimi derslerinde öğretmen adaylarının, motivasyonlarını yüksek düzeyde tutmak önemlidir. Öğretmen adaylarının motivasyonlarının yüksek olmasının başarı düzeyleri ile de ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bireysel Ses Eğitimi derslerinde çeşitli yöntemlerle öğrencileri motive ederek derse karşı olan ilgileri artırılabilir. Derse iyi motive olmuş öğrenciler, daha verimli ve sağlıklı sonuçlar elde edebilirler.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; müzik öğretmeni adaylarının “Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin” incelenmesi ve bu tespit doğrultusunda eğitim öğretime katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesi; “Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyonları ne düzeydedir?” şeklinde oluşturulmuştur.

Motivasyon düzeyleri nasıldır?

Buna göre araştırmanın alt problemleri;

1. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri öğrenim gördükleri sınıflara göre farklılaşmakta mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılaşmakta mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri haftalık çalışma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri öğrenim gördükleri üniversite ve haftalık çalışma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır? şeklinde sıralanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışma; müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenerek, motivasyon düzeylerini etkileyen etkenlerin tespit edilmesi bakımından önemlidir. Ayrıca araştırma, müzik öğretmeni

adaylarının BSE dersine yönelik motivasyon düzeylerine ilişkin öğrenci görüşlerini göz önünde bulundurarak, derse karşı motivasyon düzeylerini artıracak öneriler sunulması yönüyle de önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Ekici (2017) tarafından Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik geliştirilen “Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği”, kişisel bilgi formundan elde edilen veriler ve araştırmacının ulaşabildiği (makale, tez, kitap, internet) kaynaklarla sınırlıdır.

Çalışma sürecinde araştırmaya katılan; Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 1. ve 2. sınıflarda öğrenim gören toplam 311 öğrenciyle sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmada; çalışma grubunun evrene genellenebilir olduğu, çalışmaya katılan öğrencilerin, ölçeğe samimi ve doğru bir şekilde cevap verdiği varsayılmıştır.

Terim ve Tanımlar

Apojetür: “Akor seslerinden birinin yerini geçici bir süre için üst yada alt komşu sesin alması ve yerini aldığı sese çözülmesi işlemidir” (Bağçeci, 2005, s. 195)

Arpej: “Bir akort oluşturan seslerin birbiri arkasından çalınması” (Türk Dil Kurumu [TDK], 2009, s. 123).

Gam: “Sekiz notanın kalın sestten inceye veya inceden kalına gitmek üzere sıralanmış dizisi” (TDK, 2009, s. 725).

Entonasyon: “Ses dalgalanması, melodi çizgisi” (Kolçak, 1998, s. 95).

Kromatik: “Renklerle ilgili” anlamındaki bu sözcük, müzik terimi olarak, yarım tonlardan oluşan ses dizisini tanımlar” (Sözer, 2018, s. 136).

Register: “İnsan sesi ya da çalgıların, bir müzik yapıtını yorumlamak için gereken perde (ses) genişlikleri” (Sözer, 2018, s. 200).

Tril: “Bir notayla tam ya da yarım ton üstündeki notayı, birbiri ardına ve titretircesine çalarak uygulanan teknik. Bir tür süsleme” (Sözer, 2018, s. 242).

Vokalizasyon: “Seslendirme, vokal yapma” (Kolçak, 1998, s. 43).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, alanyazına ilişkin bilimsel yayınlardan yararlanılarak araştırmanın konusunu oluşturan, ses, ses eğitimi, motivasyon ve motivasyon kuramları açıklanarak konu ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

Ses

Ses; titreşen cisimlerin iletken ortamlarda yaydıkları dalga hareketidir. Akustik bilimi açısından ele alındığında ise ses, elastik sistemlerde moleküler düzeyde meydana gelen sıkışma ve seyrelmelerin birbirini izlemesi ile oluşan bir dalga hareketidir (Töreyin, 2008, s. 39). Ses, moleküllerin harekete geçerek yayılması sonucunda ortaya çıkan hareket enerjisidir (Belgin, 1996, s. 1). Önder Yiğit (2004)'e göre ses, dalgalar halinde çevreye yayılır ve iletken ortam aracılığıyla işitme organlarımıza ulaşarak, beyindeki işitme merkezinde çözümlenip değerlendirilir (s. 11). Diğer bir tanıma göre ise; ses, mekanik bir enerji olup moleküllerin titreşmesi sonucu oluşur. Bir enerji kaynağından yayılan titreşimlerin etkisi sonucu gaz, sıvı ve katı ortamlarda moleküllerin sıkışıp gevşemesi ile ortaya çıkar. Sesin yayılma hızı ortama göre değişmektedir. Ses dalgaları katı ortamda en hızlı şekilde, gaz ortamda en yavaş şekilde yayılırlar (Akt., Töreyin, 2008, s. 48).

İnsanın yaşamını devam ettirebilmesi ve kendini ifade edebilmesi açısından, doğuştan sahip olduğu en temel ifade aracı olan sesi son derece önemlidir. Bir uyaran olarak ses, hayatımızda farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Uçan (2018)'a göre; ses, insanın çevresiyle iletişim, anlaşımlar ve etkileşiminde rol oynayan temel öğelerin ya da gereçlerin başında gelir (s. 30). Çevik (1999); sesin oluşumunda üç öğeden bahseder. Ses kulağın iletmesi sonucu beyni uyaran fiziksel bir olaydır. Sesin oluşması için gereken üç öğe ise sesin ortaya çıktığı bir kaynak, kaynaktan sesin kulağa iletilmesini sağlayan ortam ve bu etkiyi algılayabilen kulak ve beyin olarak açıklanabilir (s. 13). Daha genel bir ifadeyle ses; işitme organıyla duyulan dış izlenimlerdir (Güler & Hengirmen, 2005, s. 73).

Taşer (1992)'e göre ses; konuşma sırasında, boğumlanan sözcüklerle birlikte işitilen özgül öğedir. Bu öğe; konuşma seslerinin yüksekliğini, niteliğini, perdesini, süresini, bunların türlü oranlarda değişim ve karışımı ile meydana gelen sınırsız çeşitlenmeleri içerir (s. 56). Kolçak (1998) müzik enstrümanları içerisinde kullanılması en zor olanın “insan sesi” olduğunu belirtmiştir (s. 10). Sesiyle müzik yapan her insanın, uzun süre şarkı söyleyebilmesi

için, beden ve ruh sağlığı kurallarına gereken önemi vermesi ve ses tekniği açısından da sesine zen göstermesi gerekir. Güzel bir ses ancak sağlıklı bir beden ve ruh ile birleşirse, başarılı olabilir (Kolçak, 1998, s. 29).

Sesin oluşumu.

Ses, insanın doğduğu andan itibaren kendini anlatmasına olanak sağlaması bakımından onun önemli bir parçası veya tamamlayıcısı olmuştur. Bu nedenle sesin oluşumu, korunması, geliştirilmesi ayrı bir öneme sahiptir. Kaya (2006); insan sesini oluşturan sistemin, akustik bakımından şaşırtıcı, çok yönlü ve gelişime açık bir alet” olduğunu söylemektedir (s. 16). Sesin oluşumu hakkında tıp alanında pek çok kaynakta sesi oluşturan organların işlev ve yapılarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Sabar (2008) sesin oluşumunu şöyle açıklamaktadır;

Ses gırtlak içine yerleşmiş bulunan ses tellerinin nefesle titreşimi sonucu oluşur; bu oluşan primer ton/ilk ton dediğimiz ham sestir, yani kulağımıza ulaşan insan sesinin henüz gelişmemiş ilk şeklidir. İnsan sesi diye tanımladığımız esas ses (voce-voice) ise nefesle desteklenerek rezonans boşluklarında tınlayan ve konuşma organlarının katılımıyla son şeklini alan sestir. Her ne kadar ses gırtlaktan çıkar dense de şarkıcılığı meslek edinenler için bu kadar basit olmadığını, bazı başka organların da sesin oluşumunda görev yaptığını bilir. Bunlar; nefesle ilgili organlar, konuşma organları, rezonans boşluklarıdır, bu sıralamada muhteşem bir bilgisayar olan beyin kuşkusuz en önemli ve en başta gelenidir (s. 25).

İnsan sesi, solunum organlarının diyaframla işbirliği sonucunda oluşur. Ses organı, birbirine bağlanmış çeşitli boşluklardan meydana gelmiş bir boru gibidir. Bu boru gırtlaktan başlayıp dudaklar ve burun deliklerine kadar uzanır. Ses organının içinde, sesi veren ve onu büyüterek renklendiren organlar ve boşluklar bulunur (Kolçak, 1998, s. 12). Ses dudaklarının birbirine yaklaşıp bitişmesiyle ses yarığı kapanır. Akciğerlerden gelen hava, kapalı ses dudaklarına çarparak onları aralayıp geçerken, ses dudaklarının birbirlerine bitişik olan kenarlarını titreştirerek sesi oluşturur (Egüz, 1976, s. 6).

Sesin kullanımı.

Ses oluşumu ve kullanımı bağlamında; duruş, atak, sesin tutulması, ses kalitesinin kontrolü, rejistr, göğüs sesi, kafa sesi, orta tonlar ve göğüs sesinden kafa sesine geçişe yönelik davranışlar kazandırılması ve bunlara ilişkin yöntemlerin doğru belirlenerek uygulanması, solunum denetim ve kontrolünde büyük önem taşır (Töreyin, 2008, s. 116). Bir başka tanımla; insan sesi, akciğerlerden gelen havanın gırtlaktaki ses dudakıklarının titreşmesi ile meydana gelir. Elde edilen bu ses oldukça kktr. Ancak göğüs, ağız ve kafa aksettiricilerinin sayesinde büyür, parlak ve güzel bir hale dönüşür (nder Yiğit, 2004, s. 12). Ses için yapılan

teknik çalışma, ses repertuvarının zorlu eserlerini usta şarkıcı düzeyinde seslendirebilecek beceriye kavuşmak ve zaman içinde karşılaşılan sorunlarla baş edebilmek için gereklidir (Sabar, 2008, s. 143).

Ses Eğitimi

Ses eğitimi, müzik eğitimi alanının önemli boyutlarından biridir. Özellikle bazı meslek gruplarında (solistler, opera ve tiyatro sanatçıları vb.) sesini profesyonel olarak kullanan bireylerin eğitim yaşantısında ses eğitimi, planlı ve düzenli gerçekleştirilen önemli bir süreçtir. Ses eğitimi; “bireylerin konuşurken ve şarkı söylerken sesin, anatomik ve fizyolojik özelliklerini kullanabilmesi için kazandırılan davranışların, belirlenen hedeflere yönelik, belli ilke ve yöntemlerle uygulandığı planlı bir etkileşim sürecidir” (Töreyin, 2008, s. 82). Diğer bir tanıma göre ise; “bireylere seslerini kullanması ile ilgili temel davranışlar kazandırılmasında seslendirilecek olan eserin özelliklerini dikkate alarak, gırtlığın doğallığı ve sağlığını korumaya yönelik olumlu değişiklikler oluşturma sürecidir” (Kartal, 2009, s. 59).

Çevik (2006) ses eğitimi tür bakımından; bireysel, kümesel (oda müziği) ve toplu ses eğitimi (koroda ses eğitimi) olmak üzere üç bölüme ayırır. Bireysel ses eğitimi ise kendi içerisinde temel ve ileri ses eğitimi (şan) olarak iki bölümde değerlendirmektedir (ss. 648-649).

Kolçak (1998) ses eğitiminin iki tür (solo ve toplu ses) eğitimden geldiğini belirterek, “solo ses eğitiminin; sesi doğuştan güzel, müzikalitesi üstün nitelikte olan, ses rengi, tınısı ve gücü solist olmaya uygun kişilere uygulandığını ifade etmiştir. Bu niteliklere sahip kişilerin oldukça uzun ve zorlu bir eğitimin sonucunda solist olduklarını belirtmiştir. Ses eğitiminin diğer bir türü olarak ele aldığı toplu ses eğitiminin genel amacının ise, bir topluluğa uygulanan bireysel ve grup çalışmaları ile birlikte şarkı söyleme, etkili ve kaynaşabilen tek bir sesin elde edilmesi” şeklinde ele almıştır (s. 12).

Ses eğitimi ile ilgili tanımlara bakıldığında; Say (2005)’a göre; “Ses eğitimi, şarkı söyleme sanatında müzikal davranışları geliştirmeyi amaçlayan sanatsal ve teknik çalışma sürecidir” (s. 475). Töreyin (2008)’e göre; “ses eğitimi, bir alan eğitiminin genel adı olarak bütünlük gösterse de, kapsadığı bazı davranışlar, içerik, yöntem ve teknikler, kullanılan araç-gereç, bu eğitimin uygulandığı ortam ve düzey ile uygulaması planlanan sürenin farklılıkları, ses eğitiminin çeşitli türlere ayrılmasını zorunlu kılmaktadır” (s. 83). Sabar (2008)’a göre ise “ses eğitimi, şarkı söyleyen herkes için gereklidir. Bu kural yalnız opera değil, pop, caz, yerel vb. hemen hemen her türlü şarkı söyleyen için önemlidir” (s. 31).

Kolçak (1998) ses eğitimi sürecini şöyle ele almaktadır;

Ses eğitimi basit seslerden başlayarak, sese tam hâkim olunacak zamana gelinceye kadar, gamları, arpejleri, kromatikleri ve bunlardan oluşan süratli notaları, trilleri, apojetürleri ve her çeşit esneklik egzersizlerini yapmaktır. Vokalizasyon adı verilen bu egzersizleri aynı zamanda sesin ortaya çıkarılması ve devam ettirilmesini, şarkı sanatının en zor konularından biri olan rejisterlerin birleşmesini, yani göğüs rejisterinden kafa rejisterine geçişi, tembrin temizliğini, entonasyonun emniyetini içerir (s. 43).

Ses eğitimi çeşitli bilimsel ve sanatsal disiplinlerle ortak çalışma alanı olan, insana sesini; konuşurken ve/veya şarkı söylerken belli yöntemleri kullanarak doğru kullanılmasına, beğendirmesine, etkilemesine ve korumasına ilişkin davranışları kazandırmak amacıyla, uygulanan bir eğitimidir (Töreyin, 2008, s. 81).

Ses eğitimi sürecinde üzerinde durulması gereken konulardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz; “ses ve solunum organları, nefes çeşitleri, nefes basıncını arttırıcı çalışmalar, nefes-ses, nefes-söz bağlantısı, rezonans çalışmaları, diksiyon çalışmaları, sese nitelik ve alan kazandıran seviyeye uygun temel teknik vokal çalışmalar” (Sevinç & Şimsek, 2004, s. 29).

Ses eğitiminin ilke ve amaçları.

Ses eğitimi bireyin müzik yaşamında belirli kurallara bağlı kalınarak, bir amaç dâhilinde sesin doğru kullanması için yapılan çalışmaların tümünü kapsayan bir süreçtir. Töreyin (2008) ses eğitiminin ilkelerini; “ses eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için tasarlanan kurallar, temel yaklaşımlar ve davranış kuralları olarak açıklamıştır. Ses eğitiminin ilkeleri bu eğitimin tıp, psikoloji, fizik, akustik, eğitim, müzik, dilbilim, estetik gibi bilimsel ve sanatsal disiplinlerle olan ilişkisi nedeniyle söz konusu disiplinlere dayanmaktadır. Ses eğitiminin amaçları ise; ses eğitimi türüne, düzeyine, süresine ve içeriğine göre değişiklik gösterebilmektedir” (s. 102).

Önder Yiğit (2004); “insanın yaşamında sesin veya ses eğitiminin konuşmak ve müzik yapmak gibi, iki önemli yerinin olduğunu, müzik yapmaya yarayan diğer araçların tek başına oluşturamadığı çeşitli renklerin tümünü içeren insan sesinin, dilden aldığı güçle bu araçların yanındaki değerli ve tutarlı yerini aldığını” belirtmiştir (s. 20).

Ses eğitiminin doğru ve etkili bir şekilde yürütülebilmesi için dikkat edilmesi ve uyulması gereken bazı kurallar vardır. Bunların dikkate alınarak, eğitimde yer alması sesin korunması ve doğru kullanılması bakımından gerekmektedir. Ses eğitiminin genel amacı; sesini doğru, güzel ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlamak ve ses sağlığını korumaya yönelik davranışlar kazandırmaktır. Ses eğitiminin temel ilkelerinden bazıları ise şöyle sıralanmıştır; “ses eğitiminde ses, anatomik yapı özelliklerinin dışındaki tonlarda zorlanmaz; konuşur gibi şarkı söylenir, düzenli bir solunumla, gırtlak altı basınç çok iyi ayarlanır; ses

bölgeleri, yerine göre uygun ve doğru olarak kullanılır; artikülasyon, konuşmada ve şarkıda dilin gereklerine uygun olarak oluşturulur; sesi üretme ve kullanmada ergonomik davranılır; eserin yapısına uygun olarak ise müziğin gerekleri yerine yetirilir” (Töreyin, 2008, ss. 102-103).

Ses eğitimi türleri.

Müzik eğitiminin içerisinde önemli icra ve eğitim alanlarından biri de ses eğitimidir. Müzik eğitimi kurumlarında yer verilen ses eğitimi amaç ve kapsamına göre türlere ayrılmaktadır. “Ses eğitimi türleri; uygulandığı müzik eğitimi tür, düzey ve amaçlarına göre şan eğitimi, şarkı söyleme eğitimi, koro eğitimi ve konuşma eğitimi gibi isimler alır” (Töreyin, 1998, s. 14).

Şan eğitiminin anlamını Baltacıoğlu (2017) şöyle açıklamıştır;

Şan eğitimi; dilimize, Fransızca olarak “chant” sözcüğünden geçmiştir. Kelimenin anlamı, “dayanıklı ve sağlamlık kazandırmak için sesi işlemek, yetiştirmek, sesle ilgili dayanıklılık sanatı, sesle şarkı söyleme sanatı” olarak açıklanmaktadır. Bir başka tanımda; “ses müziği sanatı, tekniği ve insan sesiyle oluşturulan müziksel ve teknik sesler bütünü” olarak açıklanmıştır. Ses eğitimi içerisinde, şarkı söyleme eğitime dayanan, özellikle mesleki müzik eğitimi kapsamında ve şarkı söyleme eğitimiyle kazandırılmış olan temel davranışların, ileri teknikle, artistik düzeyde şarkı söyleyebilmeyi ve sese dayanıklılık kazandırmayı amaçlayan mesleksel bir ses eğitimi olarak da tanımlanabilir (s. 7).

Şarkı söyleme eğitimi; “bireylere ses eğitiminin gereklerine uygun olarak şarkı söylemeyle ilgili davranışların kazandırıldığı, şarkı öğretimini içine alan ve özellikle genel ve amatör müzik eğitimi kapsamında uygulanan bir ses eğitimi sürecidir. Ses eğitiminin doğru ve güzel şarkı söyleme amacı, şarkı söyleme eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Bu bakımdan, şarkı söyleme eğitimi sesi, doğru, etkili ve güzel kullanmayla ilgili davranışları kazandırmaya yönelik ses eğitiminin bir boyutu olarak ele alınabilir” (Töreyin, 1998, s. 13).

Şarkı söyleme tek başına olabildiği gibi insanların bir arada oluşturdukları korolar ile de seslendirilebilmektedir. Koro, insanların bir arada, birlikte şarkı söylemeleriyle oluşan bir müzik topluluğudur. Kendi içerisinde sosyal bir oluşum olan korolar, insanların birlikte müzik yapma, insan sesinin doğal, etkileyici, sıcak yapısını insanlara yansıtma anlamında özel bir müzikal topluluktur.

Bir müzik terimi olan ve genel müzik eğitiminde yaygın ve özel bir yeri olan koro Çevik (1997) tarafından; “sayısal oluşum, ses türü, ses kapasitesi ve tını bakımından dengeli, önceden belirlenen bir modele uygun olarak tek ya da çok sesli müzik yapıtlarını seslendirme-yorumlama amacıyla oluşturulan, etkinlikleriyle toplumun kültür ve sanat yaşamına katkıda

bulunan ses toplulukları” olarak tanımlanmaktadır. Koro eğitimi ise; “koroların yapılandırılma biçimine, düzeyine ve amaçlarına uygun olarak verilen ses eğitimidir” (s. 47).

İnsan yaşamında sesini doğru, güzel, etkili kullanabilme özellikle iletişim kurma anlamında özel bir yere ve öneme sahiptir. İnsanın konuşarak iletişim sağlayabilmesi bakımından iletişim becerisi üzerinde konuşma kabiliyeti son derece etkilidir. Ses eğitimi sürecinde şarkı söyleme eğitimi kadar konuşma eğitimi de üzerinde önemle durulması gereken konulardan biridir.

Konuşma eğitimi; “ses eğitiminde, bireyin konuşurken sesini doğru, etkili ve güzel kullandırmayı amaçlayan, doğru artikülasyon ve doğru diksiyon alışkanlığı kazandırmaya yönelik verilen bir ses eğitimi türüdür. Daha çok, mesleğini konuşarak yürüten bireylere veya konuşma bozuklukları olan (sağlık durumu ile ilgili veya yapısal sorunlar nedeniyle ortaya çıkan) bireylere uygulanır” (Töreyn, 2008, s. 161).

Motivasyon

Eğitim ve öğrenmenin gerekli olduğu yaşam sürecinde insanlar için önemli olan kavramlardan birisi de başarıdır. İnsanların başarıyı elde edebilmeleri için çalışmaları gereklidir. Başarıya ulaşmak veya bir hedefe ulaşmak için çaba harcamaya yönelik harekete geçme durumuna ise motivasyon diyebiliriz. Motivasyon kavramına yönelik çeşitli tanımlar yapılmaktadır. Bu tanımlardan bazılarına yer vermek gerekirse;

Motivasyon; bireylerin, yönünü ve sırasını da belirleyerek, bilinçli ve amaçlı bir şekilde eylemlerde bulunmasını sağlayan, iç veya dış etkenlere denir (Göksu, 2017, s. 185). Motivasyon kavramı “insan organizmasını davranışa iten, bu davranışların şiddet ve enerji düzeyini tayin eden, davranışlara belirli bir yön veren ve devamını sağlayan çeşitli iç ve dış sebepleri ve bunların işleyiş mekanizmalarını içermektedir” (Akbaba, 2006, s. 347).

Motivasyon insanı harekete geçiren tüm etkenlerin bir özetidir. Güdüler karma, şuurlu veya şuursuz olabilir. Eylem için güdüler gereklidir fakat tek başına güdü, eylemin gerçekleşmesi için yeterli olmaz. Bir eylemin yapılabilmesi için bir karar verilmeli veya irade kullanılmalıdır (Adair, 2016, s. 19). “Güdü davranışlarımızın altında yatan ve davranışlarımızı yönlendiren gizil güçtür. Bu gizil gücün daha iyi öğrenilip, öğrenme ve öğretme sürecinde de kendisinden yararlanılması faydalı olacaktır” (Ellez, 2004, s. 15).

Güdülenme kelimesi ile motivasyon kelimesi dilimizde eşanlamli olarak kullanılmaktadır. Motivasyon kelimesi Latince “movere”, yani “hareket ettirme, hareketlendirme” kelimesinden gelmektedir. Güdülenme; insan davranışlarının ortaya çıkmasına sebep olan ve davranışlara yön veren içsel durum şeklinde tanımlanabilir. Eğitimci

ve psikologlar tarafından motivasyon veya güdülenme kelimesi “davranış uyandırmak, davranış için amaç ve talimat vermek, davranışın devamlılığını sağlamak ve bir davranış seçmesi ya da tercih etmesi için yol göstermek” anlamında kullanılmaktadır (Ertem, 2006, s. 1). Sternberg & Williams (2002) motivasyonun, bireyin hedeflerine ulaşmasına yardım eden içsel bir enerji veya zihinsel bir güç olduğunu (s. 345) belirtmektedir.

Weiner motivasyonla ilgili göstergeleri şöyle tanımlamıştır;

- Seçme: bireyin ne yapmakta olduğu (neyi seçtiği).
- Beklememe: fırsat verilince bireyin o davranış seçmeden önceki bekleme süresi, tereddüt etmeden seçim yapması.
- Yoğunluk: Bireyin o davranış üzerinde ne kadar sıkı çalışıyor olduğu.
- Kararlılık/Azim: O etkinlikte geçirilen sürenin uzunluğu.
- Duygu: O etkinlikten önce ve sonra hissedilenler (Akt., Açıkgöz, 1998, s. 184).

İçsel motivasyon.

İçsel motivasyon öğrencinin içinde temellenir (Abedrabbo, 2006’dan akt., Özevin Tokinan, 2008, s. 34). Argon ve Eren (2004)’e göre; “içsel motivasyon, bireyin iç dünyası ile ilgili olan zevkleri, ihtiyaçları, inançları, beklentileri ve hedefleri ile ilgilidir. En belirgin özelliği, bireyin dışsal bir faktörden etkilenmeden, kendisini içsel dinamikleriyle harekete geçirebilmesidir. İçsel motivasyon ile yapılan işlerin neticesinde ulaşılabilecek haz ve hazzın seviyesi birey tarafından belirlenir ve kesinlikle bu durum içseldir” (Akt., Acaray & Günsel, 2017, s. 88).

Dışsal motivasyon.

Dışsal motivasyon dışardan verilen pekiştiricilerin etkisi sonucu ortaya çıkar. Bir öğrencinin öğretmeninin tepkisiyle karşılaşmaması için ya da öğretmenin övgü ve beğenisini kazanması için ders çalışması, verilen görevi yerine getirmesi buna örnek gösterilebilir (Akbaba, 2006, s. 345). Dışsal motivasyon; kaynağı bireyin dışında olan etkenleri ifade eder (Ormrod, 1999, s. 408). Açıkgöz (2005)’e göre, öğrenci içsel olarak motive olmuşsa, dışsal olarak motive olmasına gerek yoktur. Öğrencilerin içsel olarak motive olmaları daha çok tercih edilir. Bu hiç de kolay değildir, çünkü içsel motivasyonun ortaya çıkarılması ve korunması için yalnızca ilgi duymak ve merak etmek yeterli olmayabilir. Ayrıca içsel motivasyon kolaylıkla tahrip de olabilir (Akt., Özevin Tokinan, 2008, s. 35).

Müzikal motivasyon.

İçsel ve dışsal motivasyonun birçok kaynaktan yer aldığı, farklı olarak bazı kaynaklarda ise müzikal motivasyon kavramının kullanıldığı görülmektedir. Asmus ve Harrison (1990)'a göre; “müzikal motivasyon, kişinin özellikleri ve çevresi arasındaki bir etkileşime bağlıdır. Müzikte motivasyon üzerine yapılan birçok araştırma örnekleri ve teorik alan içerisinde tam oturmamıştır. Müziksel motivasyonu hedef alan psikolojik araştırma ise, tamamen öğrenmek ve bir enstrümanı çalmaya devam etmek için güdülenme ile ilgilenmiştir. Müzik dinlemek için motive olmak üzerine çok az ilgi vardır. Bu durum uzmanlığın gelişimi, bunu etkileyen faktörler ve çalmaya başlama ve devam etme konusunda seçim yapabilme özgürlüğüne izin veren bir enstrümanı gönüllü olarak çalma eğilimi gibi konulardaki psikolojik ilgiyi açıklar” (Akt., Kocaarslan, 2009, ss. 49-50).

Motivasyon süreci.

Motive edilme bir ihtiyacın ortaya çıkmasıyla tatmin edilmesi arasında geçen süreçte meydana gelen gerilim olarak açıklanmaktadır. Motivasyon sürecinde; birey ihtiyaçların tatmin edilmesinin performans değerlendirme sonuçlarına bağlı olduğunu anlar ya da farkına varırsa performansını yükseltmek için motive olur ve şartları tatmini sağlayacak şekilde dizayn etmeye çalışır (Tunçer, 2013, s. 103).

Motivasyon sürecinde; birey ihtiyacını tatmin ettikten sonra durumu yeniden değerlendirir. İhtiyacının tatmin düzeyi bakımından yeterli görmesi halinde tatmin edilen ihtiyacın yerini bir başka ihtiyaç alır. Motivasyon, gözle görülmeyen varsayımsal bir olgu olup davranışı anlamada son derece önemli bir süreçtir. Başarılı bir birey ulaşmak istediği hedefine ulaştığında her şeyi bir kenara bırakmamalı, aksine mutluluğunu artırmak için daha başka hedefler belirlemelidir. Diğer bir ifadeyle davranışını devam ettirmelidir (Koç, 2005, s. 28).

Motivasyon kuramları.

Motivasyonun niteliğini açıklamaya çalışan birçok kuram geliştirilmiştir. Motivasyon kuramları içerik ve süreç kuramları olmak üzere genelde iki grupta incelenmektedir. “Birinci grupta ele alınan motivasyon kuramlarından içerik kuramları, insanın motivasyonunun nedenlerini ve içeriğini araştırır. İçerik kuramları; motivasyonu ortaya çıkaran durumları, olayları, insanın gereksinimlerini ele almaktadır. İkinci gruptaki motivasyon kuramları ise, motivasyonun oluşumunu, oluşum aşamalarını araştıran süreç kuramlarıdır. Süreç kuramları gereksinimin doğuşundan doyumuna kadar gözlenebilen motivasyon sürecinin niteliğini açıklamaya çalışır” (Ergül, 2005, s. 69).

Bilişsel kuram.

Bilişsel kuramcılarının önem verdikleri ihtiyaçlardan biri de çevreyi anlama ve yeterli olma hissidir. Bireyler, çalışmaktan hoşlandığı veya anlamak istediği için çalışırlar. Fakat bu şekilde bir öğrenciyi motive etmek her zaman kolay değildir. Öğrencilerin amaçlarını, merak ettikleri konuların veya değerlerin ne olduğunu tahmin etmekse oldukça güçtür (Erden & Akman, 1997, s. 236). Motivasyon sürecinde üç temel bilişsel kuramdan söz edilir. Bunlar; beklenti, denklik ve amaç saptamadır.

“Beklenti Kuramı” iş yaşamında motive olma konusunda öncü psikologlar olan Kurt Lewin ve Edward Tolman’ın bilişsel yaklaşımlarından köklerini almış ve klasik ekonomi kuramlarından gelişmiştir. Örgütsel davranış etkin bir biçimde tarafından açıklanmıştır (Akt., Çetinkanat, 2000, ss. 24-25). Bekleyiş; bireyin belirli bir davranışının belirli sonuçları olacağı konusundaki inancının gücünü ifade eder. Bekleyiş, iş görenin bir sonucu elde etmesinin, kendisini belli bir sonuca götürme olasılığına ilişkin yorumunu yansıtır. Bekleyiş, bir davranış-sonuç ilişkisi olarak ele alınabilir (Davis, 1984, s. 79).

“Denklik Kuramı” J. S. Adams tarafından geliştirilmiştir. Kaynağında insanın bilişsel uyumsuzluk, tutarsızlık ve adalet duyguları bulunmaktadır (Başaran, 1991, s. 161). Denklik kuramında yararlı birçok öneri ve görüşler ileri sürülmüştür. Bunlardan biri, “yöneticilerin astları ile eşitsizliği algılayabilmeleri için iki yönlü iletişim kurmaya özen göstermeleri gerekmektedir. Ayrıca, astların çıktı ile girdi arasındaki ilişkiyi anlayabilmesi için kuralları bilmesi önemlidir. Denklik kuramı ile yakından ilişkili olan bir diğer görüş de çıktı ve performans arasındaki ilişkinin astlar için açık hale getirilmesidir. Aynı zamanda örgütte haksızlığın uzun süre devam etmesi örgütte temel güçlülere neden olur. Örgütte astlarla, üstlerle, denklerle, işle ilgisi olan diğer kişilerle de iyi iletişim kurulması önemlidir” (Akt., İnandık, 2010, s. 30).

Edwin Locke (1970) tarafından geliştirilen amaç kuramına göre; “bir insanın kendisi için belirlediği amaçlar büyük ölçüde onun davranışını etkiler. Bireyin enerjisini kendi saptadığı amaca doğru yöneltir. İş başarımını etkileyen önemli bir motivasyon etmeni de bireyin amacıdır. Başka deyişle, dışarıdan verilen özendiriciler, iş görenlerin amaçlarını etkileyerek iş başarısı üzerinde etkili olur” (Akt., Onaran, 1981, s. 138).

Maslow’un ihtiyaçlar kuramı.

Maslow’un ihtiyaç kuramları konusunda Adair (2016) şu teoride bulunmuştur; Maslow beş ihtiyaç grubu belirlemiş ve bu grupların dinamik bir ilişkiye ve hiyerarşiye sahip olduğunu savunmuştur. Bu ihtiyaçlar da giderildiğinde yeni ihtiyaçlar ortaya çıkar ve bu böyle

sürüp gider. Bu yüzden Maslow temel insan ihtiyaçlarını önem sırasına göre bir hiyerarşi içinde toplamaya ve bunları tatmin edecek örgüt yapılı araçları belirlemeye çalışmıştır (s. 31).

Psikoloji	Emniyet	Sosyal	İtibar	Kendini Gerçekleştirme
Açlık Susuzluk Uyku	Güvenlik Tehlikeden korunmak	Aidiyat Kabul görmek Sosyal hayat Arkadaşlık ve sevgi	Kendine saygı Başarı Statü Tanınmak	Gelişim Bir işi başarıyla tamamlamak Kişisel Gelişim

Şekil 1. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi.

1. Fizyolojik İhtiyaçlar: Temel ihtiyaçlar olarak da bilinen bireyin susuzluk, açlık, uykusuzluk gibi yaşamının devamlılığı için gerekli olan ihtiyaçlardır. Belirtilen bu fizyolojik ihtiyaçların karşılanamaması halinde organizmada baskı meydana gelmekte ve diğer güdülerin ortaya çıkması engellenmektedir.

2. Güvenlik İhtiyacı: Fizyoloji ihtiyaçları karşılanan bireyin bir sonraki ihtiyacı güvenlidir. Can ve mal varlıklarının korunması, baskı ve zorlamaya karşı kendini koruma gereksinimi, işsizlik, yaşlılık gibi durumlarda kişinin kendini güvende hissetme gereksinimi gibi ihtiyaçları kapsamaktadır.

3. Ait Olma İhtiyacı: Fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarının karşılanmasından sonra kişi üyesi olduğu topluluğa ait olma ihtiyacı içerisinde olur ki bu ihtiyaçlar sosyal yönü ağır basan sevmeye, sevilme, aidiyet gibi ihtiyaçlardır (Akt., Turan Engin, 2012, ss. 58-59).

4. Saygı İhtiyacı (kendine değer verme): Bireyin hem kendine duyduğu saygı (öz saygı ve kendine değer verme) hem de çevresindeki insanlardan beklediği saygı konusunda duyulan istek ve arzusunun değerlendirmesini içermektedir.

5. Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı: Bireyin bütün ihtiyaçları giderilse bile eğer kendine uygun olan şeyi yapmıyorsa, kısa bir süre sonra yine hoşnutsuzluk ve huzursuzluk ortaya çıkar. Bireyin kendisiyle barış halinde olması için müzisyen müzik yapmalı, ressam resim çizmeli ve şair şiir yazmalıdır. Bireyin yapması gereken şeyler, yapabildiği şeylerdir. Bu ihtiyaç kendini gerçekleştirme olarak ifade edilebilir (Adair, 2016, ss. 38-39).

McClelland'ın başarıya güdülenme kuramı.

McClelland'ın başarı teorisine göre; “bu yaklaşımın temelinde başarıma ihtiyacı, güç ihtiyacı ve bağlılık/ilişki kurma ihtiyacı olmak üzere 3 temel ihtiyaç bulunmaktadır. Bunlardan başarıma ihtiyacı kişinin başarıya verdiği önem ve değeri ifade etmekte iken güç ihtiyacı başkalarını etkileme, prestij oluşturup bunu koruma ihtiyacı iken bağlılık/ilişki kurma ihtiyacı da başkalarıyla ilişki kurma, gruba dahil olma ve sosyal ilişkileri geliştirmeyi ifade

etmektedir” (Küçüközkan, 2015, s. 105) şeklinde aktarmıştır. Liao, Ferdenzi & Edlin (2012)’e göre; bu ihtiyaçlar öğrenilir, zaman içinde edinilir ve kişinin kendi yaşam deneyimleri tarafından şekillendirilir. Eğitim araştırmacıları başarı motivasyonunu başarının algılanan başarının ve akademik becerinin güçlü bir yordayıcısı olarak göstermiştir (Akt., Ergin & Karataş, 2018, s. 873).

Motivasyon ve Başarı İlişkisi

Motivasyon, başarı için gerekli olan bilişsel ve davranışsal etkinliklere ayrılan enerjinin miktarını belirlemektedir. Kişinin başarılı olma yolunda devamlılığı, okuma ve öğrenmeye olan ilgi ve isteği, kendisi için bir amaç belirleyip belirlemediği ve öğrenebilme konusunda kendine ilişkin yeterlilik algısı bileşenlerinin tümü motivasyon düzeyini etkilemektedir (Bozanoğlu, 2005’den akt., Vatansever Bayraktar, 2015, s. 1086).

Akbaba (2006)’ya göre; “başarı ihtiyacı yüksek bir kişi, başaracağını umduğu ve kendisi için değerli olan işleri yapmaya çalışır. Öğretmenlerin, sınıflarındaki öğrencilerin motivasyon düzeylerini saptamaları gerekir. Motivasyonu düşük olan öğrencilere çabanın, başarı üzerindeki önemi ve etkisi çeşitli yöntemlerle açıklanmalıdır” (s. 356).

Karagüven (2012); “öğrenci performansını en fazla etkileyen faktörün motivasyon olduğunu belirtmektedir. Bazı durumlarda motivasyonun başarılı öğrenci tanımı içinde yer aldığını, başarılı öğrencinin okulun sosyal ve akademik yönünü etkin bir şekilde dengeleyebilen, sosyal olarak yeterli, amaç odaklı ve içsel olarak motive olan öğrenci olduğunu” belirtmiştir (Akt., Ergin & Karataş, 2018, s. 869).

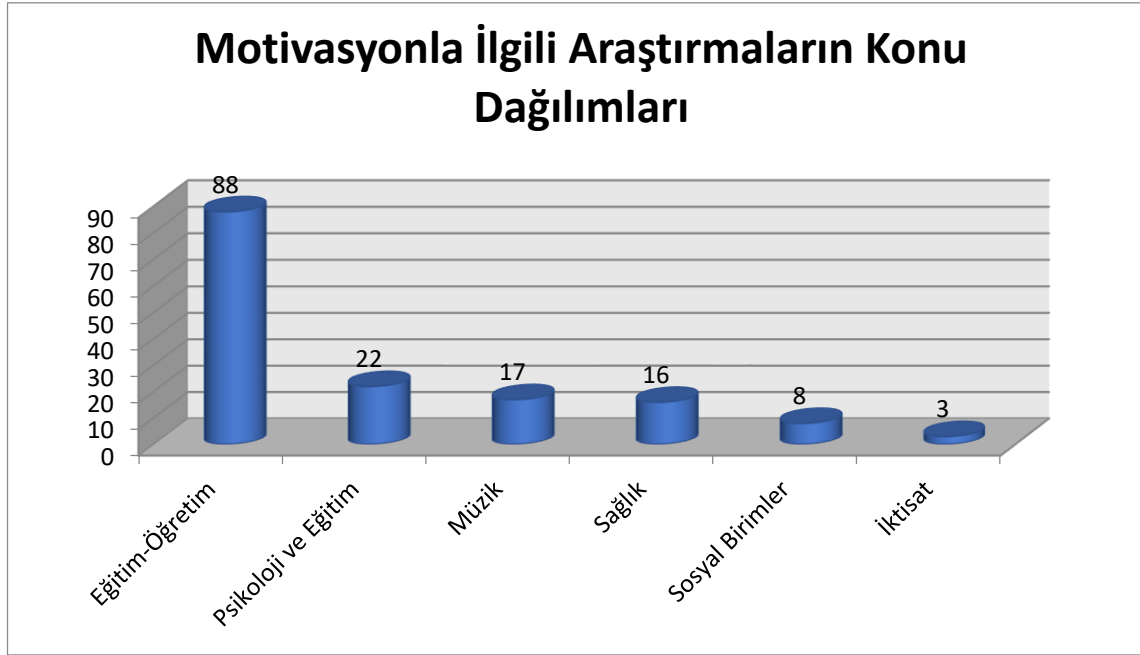
Bireyin her hangi bir konuda umudunun yüksek, başarısız olma korkusunun düşük olduğu durumlarda başarı motivasyonu oldukça yüksektir. Bunun aksine, bireyin başarısızlık korkusu yüksek olduğunda ise kişinin başarı motivasyonu düşük düzeyde olur (Özevin Tokinan, 2008, s. 45).

İlgili Araştırmalar

Ses eğitimiyle ilgili alanyazın incelendiğinde, mutasyon döneminde ses (Malkoç, 1998; Kızıldeli, 2001; Metin, 2001; Alptekin, 2018), ses özellikleri (Doğanyığıt, 2010), müziksel ses gelişimi (Temiz, 2007), ses eğitimi ve öğretim programı (Ekici, 2008; Toker, 2018), ses eğitime yönelik öğretmen-öğrenci görüşü (Tonya, 2008), ses eğitimi yöntemi (Aycan, 2012; Nuro, 2009), ses eğitimi gelişimi (Acar, 2014), repertuar incelenmesi (Kudret, 2017), söyleme tekniği (Polat, 2017a), şan tekniği (Modiri, 2018), ses eğitimi ve makamsal müzik (Ayaz, 2018; Olkun, 2019; Öner, 2019), ses eğitimi ve konuşma becerisi (Kaya, 2019), mutasyon döneminde ses (Doğanyığıt & Özaydın, 2018; Kızıldeli, 2006), sesi kullanma

(Yükrük, 2010), ses eğitiminde görsel materyal (Helvacı, 2016), ses gelişimi (Kürkçüoğlu, 2016), söyleme tekniği, ses egzersizleri (Polat, 2017b; Polat, 2018) ulaşılmıştır.

Alanyazın incelenmesinde motivasyonla ilgili birçok araştırma tespit edilmiştir. Bilimsel araştırmaların taranması sonucunda, Motivasyonla ilgili araştırmalardan Eğitim-Öğretim (88), Müzik Eğitimi (24), Psikoloji ve Eğitim (22), Sağlık (16), Sosyal (8), İktisat alanında (3) yapılan çalışmalara ulaşılmıştır. Motivasyonla ilgili araştırmaların konu dağılımları Şekil 2’de gösterilmektedir.

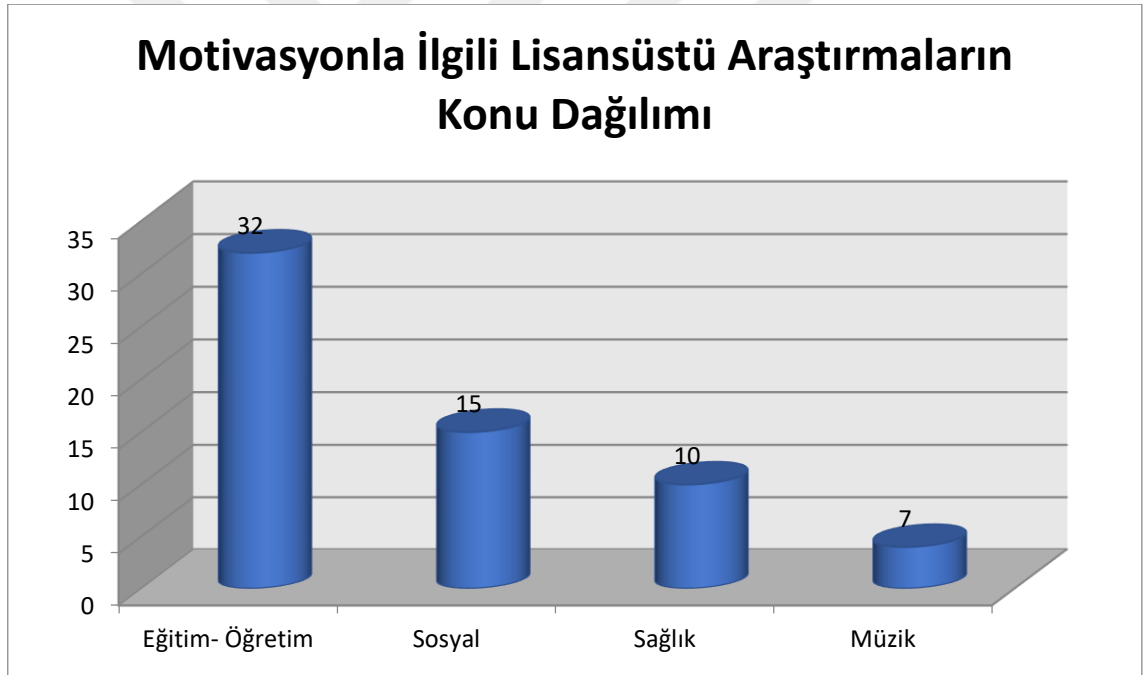
Şekil 2. Motivasyonla ilgili araştırmaların konu dağılımları.

Motivasyonu inceleyen araştırmalar incelendiğinde konuyla genel olarak, güdü ve cinsiyet (Ellez, 2004), iş doyumu ve motivasyon (Karaköse & Kocabaş, 2006), kişiyi motive eden faktörler (Ünsar, İnan & Yürük, 2010), motivasyon teknikleri (Ergül, 2005), motivasyon kaynak ve sorunlar (Acat & Demirel, 2002), motivasyon düzeyleri (Akgün Şahin & Genç, 2015; Canöz, Ünlü & Uzunkol, 2019; Ergin & Karataş, 2018; Sarı, Canoğulları & Yıldız, 2018; Tan, Polat, Yıldız & Kılıç, 2018; Uzun & Keleş, 2012), motivasyon düzeyleri incelenmesi (Demirkol, 2019; Ertem, 2006; Özbey & Aktemur Gürler, 2019; Öztürk, 2019; Yaman & Dede, 2007), motivasyonel etkenler (Ekinci, 2017), akademik motivasyon (Alemdağ, Öncü & Yılmaz, 2014; Yurt & Bozer, 2015), kişisel kararsızlık (Tuncel, S. Yıldız, K. Yıldız & Yavuz, 2018), geçerlik güvenirlik çalışması (Akçakın, 2018; Kurt & Tarsuslu Şimşek, 2018; Özkubat & Demiriz, 2013), pedagojik formasyon (Yıldırım, Alpaslan & Ulubey, 2019), tutum görünümleri, motivasyon (Fidan & Eren, 2017), motivasyonel stiller (Özen & Eren, 2009), motivasyon araçları (İnfal & Bodur, 2011), motivasyonun rolü (Ünsal, 2013; Eryılmaz, 2017), ARCS motivasyon modeli (Dede, 2003; Uçar & Kumtepe, 2016;

Varol, Özer & Türel, 2014; Yıldız & Kılıç, 2018), motivasyon faktörlerinin incelenmesi (Elçi & Tan, 2015; S. Taşkesen, O. Taşkesen, Bakırhan & Tanoğlu, 2018), düzeyini inceleyen araştırmalardan oluştuğu görülmüştür.

Yapılan alanyazın derlemesinde görüldüğü üzere öğrencilerin derslerinde motivasyon düzeylerini inceleyen araştırmalarda (Ellez, 2004; Ertem, 2006; Yaman & Dede, 2007; Uzun & Keleş, 2012) cinsiyet göre farklılık gösterirken (kızların motivasyonlarının erkeklere oranla daha yüksek olduğu), yaş oranı yakın olan öğrenciler arasında farklılığın çok fazla olmadığı görülmektedir. Derse karşı motivasyonu yüksek olan öğrencilerin, o derslerde daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Motivasyon konusu ile ilgili Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden yapılan araştırmalar sonucu Eğitim-Öğretim (32), Sosyal (15), Sağlık (10) ve Müzik (7) çalışmalara ulaşılmıştır. Motivasyonla ilgili yapılan lisansüstü araştırmaların konu dağılımı şekil 3'de gösterilmektedir.

Şekil 3. Motivasyonla ilgili lisansüstü araştırmaların konu dağılımı.

Motivasyonu inceleyen araştırmalar incelendiğinde konuyla ilgili olarak, oyun, dans, müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği (Özevin, 2006), piyano dersi motivasyon ile kişilik ilişkileri (Modiri, 2012), bireysel ses eğitimi motivasyon ölçeği (Ekici, 2017), güvenilirlik geçerlik (Girgin, 2015), motivasyon ve performans (Özmenteş, 2013), akademik motivasyon (Yılmaz, O. Taşkesen & S. Taşkesen, 2016), motivasyon ve başarı düzeyleri (Özgüngör & Kapıkıran, 2008), koro dersi motivasyon (Sarıçiftçi & Köse, 2017), öz-denetim düzeyleri (Can & Öztürk, 2018), akademik güdülenme (Şeker, 2017), müzik gelişimi (Özmenteş & Adızel, 2017), müzik öğretmeni algılarının incelenmesi (Barışeri Ahmethan & Yiğit, 2018),

ses değişimi (Doğanyigit & Özaydın, 2018), keman eğitimi motivasyon (Özçelik Herdem, 2016), motivasyon-özgüven-özyeterlik (Özevin Tokinan & Bilen, 2011) düzeyini inceleyen araştırmalardan oluştuğu görölmüştür.

Çalgı eğitiminde motivasyon (Orhan, 2006; Sungurtekin, 2010) araştırmalarında motivasyonun çalgı eğitiminde önemli rol oynadığı görölmektedir. Öğretmenin, derslerde öğrenciye eşlik etmesi, onu konser etkinliklerine çıkarması, öğrencinin motivasyonuna olumlu yönde etki ederek başarılı olmasını sağlamaktadır.

İlgili araştırmalardan göröldüğü üzere Eğitim Faköltesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümünde bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerini inceleyen bir çalışma yapılmadığı görölmektedir. Araştırma ile öğretmen adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenerek eğitime katkıda bulunulması umulmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel türde ve tarama modelindedir. Çalışma, nitel destekli olan, nicel verilere ilişkin betimsel araştırma yöntemlerinden olan tarama (survey) modeli ile tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubundan veri toplamak için anket tekniği uygulanmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve ne olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2015, s. 77).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim görmekte olan toplam 311 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın bu aşamasında katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin dağılım, Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	179	57.6
Erkek	132	42.4
Toplam	311	100.0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet faktörüne göre dağılımlarına bakıldığında toplam 311 öğrenciden %57.6 oranla (179 kişi) kız, %42.4 oranla (132 kişi) erkek olduğu, kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından fazla olduğu

görülmektedir. Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerden, çoğunluğu kız öğrencilerin oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	f	%
1. Sınıf	157	50.5
2. Sınıf	154	49.5
Toplam	311	100.0

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitelerdeki öğrencilerin sınıf düzeyine bakıldığında öğrencilerin %50.5’inin (157 kişi) 1. sınıf ve %49.5’inin (154 kişi) ise 2. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrenci sayısına bakıldığında, katılım sağlayan öğrencilerin sınıflara göre dağılımının birbirine denk olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Araştırmanın Gerçekleştirildiği Üniversiteler	f	%
1. Atatürk Üniversitesi	32	10.3
2. Binali Yıldırım Üniversitesi	65	20.9
3. Giresun Üniversitesi	26	8.4
4. İnönü Üniversitesi	47	15.1
5. Ömer Halisdemir Üniversitesi	39	12.5
6. Trabzon Üniversitesi	61	19.6
7. Yüzüncü Yıl Üniversitesi	41	13.2
Toplam	311	100.0

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitelere bakıldığında 7 üniversiteden toplam 311 öğrencinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Araştırmaya en fazla katılım %20.9 oran (65 kişi) ile Binali Yıldırım Üniversitesi ve %19.6 oran (61kişi) ile Trabzon Üniversitesi’nden sağlanmıştır. Bunu İnönü %15.1 (47 kişi), Yüzüncü Yıl %13.2 (41 kişi), Ömer Halisdemir %12.5 (39 kişi) ve Atatürk %10.3 (32 kişi) Üniversiteleri izlemektedir. Diğer üniversitelere göre en az katılım ise %8.4 oran ve 26 öğrenci ile Giresun Üniversitesi’nden sağlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci sayısına bakıldığında, dağılımın üniversitelerdeki kontenjanlara göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Haftalık Ders Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı

Haftalık Çalışma Süresi	f	%
Hiç	17	5.5
1-2 saat	247	79.4
2-4 saat	39	12.5
4 saat ve üzeri	8	2.6
Toplam	311	100.0

Tablo 4’de görüldüğü gibi haftalık ders çalışma sürelerine bakıldığında öğrencilerin %79.4’ünün (247 kişi) 1-2 saat, %12.5’inin (39 kişi) 2-4 saat ve %2.6’sının (8 kişi) 4 saat ve üzeri çalışma süresi ayırdığı; %5.5’inin (17 kişi) ise hiç çalışmadığı görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ne yönelik çalışmaya zaman ayırdığı ve bu zamanın ortalama 1-2 saat aralığında olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak; Ekici (2017) tarafından geliştirilen “Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Uygulama Süreci

Çalışmanın ilk altı aylık sürecinde araştırma konusu ile ilgili alanyazın incelemesine yer verilmiş ve araştırmanın kuramsal bölümü oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında kullanılacak ölçekler incelenmiş, öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin tespitine ilişkin geçerli ve güvenilir olduğu düşünülen veri toplama aracı belirlenmiştir. Belirlenen ölçek, gerekli olan izinler alındıktan sonra iki ay süre içerisinde uygulanmıştır. Çalışmanın diğer sürecinde; elde edilen ölçek verileri istatistiksel olarak analiz edilmiş ve bulgular kısmı oluşturulmuştur. Çalışmanın son sürecinde ise gerekli düzenlemeler yapılarak araştırmaya nihai şekli verilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada tüm verilerin analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin analizi için önce SPSS programına girilen veriler gözden geçirilerek kayıp veri olup olmadığı kontrol edilmiş ve herhangi bir kayıp veriye rastlanmamıştır. Sonra veri girişleri teker teker incelenmiş ve yanlış girilen herhangi bir veri bulunmamıştır. Bu aşamadan sonra tek boyutlu olan Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeğinden elde edilen verilerin hangi analizler yoluyla çözümleneceğine karar verebilmek amacıyla Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği *Shapiro-Wilk Normallik testi* ile dağılımın normal olup olmadığını belirleyebilmek için test edilmiştir. Yapılan normallik testi sonucu dağılımın normal olmadığı ortaya çıkmıştır. Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği *Shapiro-Wilk Normallik testi* sonuçları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. *Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları*

Bireysel Ses Eğitimi (BSE) Motivasyon Ölçeği Maddeleri	Shapiro-Wilk		
	İst.	Sd	p
1- Bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.	.781	310	.000*
2- Ses potansiyelimini geliştirmeyi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.	.718	310	.000*
3- Derse kesinlikle çalışmış olarak gelirim.	.894	310	.000*
4- Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.	.880	310	.000*
5- Dersten sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.	.859	310	.000*
6- Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem.	.771	310	.000*
7- Ders zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.	.847	310	.000*
8- Kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.	.824	310	.000*
9- Bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.	.772	310	.000*
10- Öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.	.874	310	.000*
11- Ses sanatına yönelik CD, DVD vb. almaya çalışırım.	.905	310	.000*
12- Bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez.	.837	310	.000*
13- Derse isteksiz gelirim.	.793	310	.000*
14- Çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	.767	310	.000*
15- Çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. ile sahnelenmesi motivasyonumu artırır.	.808	310	.000*
16- Kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem motivasyonumu artırmaktadır.	.812	310	.000*
17- Dersten sonra kendimi rahatlatmış hissedirim.	.858	310	.000*
18- Dersin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için ilgili değilim.	.819	310	.000*
19- Fırsat buldukça resital, konser, opera, müzikal vb. etkinliklere katılırım.	.884	310	.000*
20- Bilgi ve becerileri öğrenme-uygulamada zorluk yaşadığımdan motivasyonum düşüktür.	.876	310	.000*
21- Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım.	.819	310	.000*
22- Bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.	.829	310	.000*
23- Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için derse katılmaya istekliyimdir.	.822	310	.000*
24- Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için derse katılmaya istekliyimdir.	.852	310	.000*
25- Çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesi motivasyonumu artırır.	.837	310	.000*
26- Workshop, seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi derse olan ilgimi artırır.	.873	310	.000*
27- Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.	.840	310	.000*
28- Aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.	.802	310	.000*

Tablo 5’de görüldüğü gibi, yapılan normallik testi sonucunda, dağılımın Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği maddeleri için normal dağılmadığı ($p=0.000<0.05$) tespit edilmiştir. Buna göre ölçekte yer alan boyutların normal dağılıma sahip olmadığı durumlarda iki grubun karşılaştırılmasında *Mann-Whitney U testi* kullanılmıştır. İki den fazla grubun karşılaştırılmasında ise *One Way Anova* testi kullanılmıştır. Burada *Kruskal-Wallis H testi* kullanılmamasının sebebi, çoklu karşılaştırmalarda farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemeye yönelik olarak yapılması gereken *Post Hoc* testlerinin sadece *One Way Anova* testi içinde bulunmasıdır. İki den fazla grup içeren “Üniversite” ve “Haftalık Çalışma Süresi” değişkenleri için farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemeye yönelik olarak uygulanacak *Post Hoc* testinin hangisi olduğunu tespit etmek amacıyla varyans eşitliğine yönelik *Levene Testi* uygulanmıştır. Buradaki karar anlamlılık düzeyinin 0.05’ten küçük olması durumunda varyansların eşit olmadığı, 0.05’ten büyük olması durumunda varyansların eşit olduğu yönünde verilmektedir. Tablo 6’da “Üniversite” ve “Haftalık Çalışma Süresi” değişkenleri için varyans eşitliğine yönelik olarak uygulanan *Levene Testi* sonuçları

görülmektedir.

Tablo 6. *Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği Varyans Eşitliğine Yönelik Levene Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Ortalama Puanı	Levene İstatistiği	sd1	sd2	p
Motivasyon (Üniversite)	2.876	6	304	.010*
Motivasyon (Haftalık Çalışma Süresi)	4.661	3	307	.003*

Tablo 6’da varyansların eşitliğini test etmek amacıyla yapılan *Levene Testi* sonuçlarına göre varyanslarda fark olduğu ve eşit olmadığı tespit edilmiştir ($p_{\text{Ün.}}=0.010<0.05$, $p_{\text{HÇS}}=0.003<0.05$). Bu noktadan hareketle ikiden fazla grubun ortalama puanlarının karşılaştırılmasında farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmeye yönelik olarak varyansların eşit olmaması durumunda kullanılan *Dunnnett’s T3 testi* kullanılmıştır.

Testlere ilişkin tablolarda *Mann-Whitney U testi* için ise N, Sıra ort., Sıra Top., U ve p değerleri verilirken; *Kruskal-Wallis H testi* için N, Sıra ort., χ^2 , sd, ve p değerleri, *Dunnnett’s T3 Post Hoc testi* için ise $\bar{x}$, Ortalama Farkı, ss ve p değerleri verilmiştir. Çoklu karşılaştırma testlerinde ayrıca tabloların altında farklılığın nereden kaynaklandığı ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir. Ayrıca Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği puanlarının dağılımları için frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır. Çalışmada yer alan analizlerden elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Araştırmacının Rolü

Tez yazım süreci boyunca araştırmacı tarafından alanyazın detaylı bir şekilde incelenmiştir. Çalışmanın ölçek uygulaması aşamasında, uygulamanın yapılabilmesi için gerekli resmi izinler alındıktan sonra ölçeğin ilgili yerlere ulaşımı ve toplanması sağlanmıştır. Araştırmacı bizzat ulaşabildiği yerlerde uygulamacı olarak rol almış, erişmesi zor olan yerlere posta yoluyla ve öğretim üyelerinin yardımıyla ulaşabilmektedir. Ulaşılan veriler SPSS programında istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular araştırmacı tarafından detaylı olarak incelenmiş, sonuçlar yorumlanmış ve çalışmaya nihai şekli verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

“Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği” Ekici (2017) tarafından geliştirilmiştir. 41 maddeden oluşan ön deneme formunun 200 kişiye uygulanmasından sonra yapılan analizler sonucunda, madde-test korelasyon katsayısı 0.30’dan düşük olan ve faktör analizi sonucunda faktör yük değeri 0.45’den düşük olan maddeler ölçekten atılmıştır. Kalan 28 maddenin analizi sonucunda ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, “BSE Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği” nin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak belirlenen “Bireysel Ses Eğitimi” dersine yönelik bir motivasyon leğinin geçerlik-güvenirlik çalışması araştırmacı tarafından “test tekrar” yöntemi ile yeniden yapılmış olup, buna ilişkin sonuç belirtilmiştir. Araştırmada Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon leği toplam güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) ($\alpha=0.825$) olarak bulunmuştur.

zdamar (2011) alpha katsayısı değerlendirme ltn şu şekilde belirtmiştir:

$0.00 < \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 < \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük gvenirliktedir.

$0.60 < \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilirdir.

$0.80 < \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (s. 522).

Tablo 7’de hem tek tek madde bazında, hem de toplam madde bazında Motivasyon leği Cronbach’s Alpha güvenirlik testi istatistikleri görülmektedir.

Tablo 7. *Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon leği Cronbach’s Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları*

Bireysel Ses Eğitimi (BSE) Motivasyon leği Maddeleri	Cronbach’s Alpha
1- Bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.	.808
2- Ses potansiyelimini geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.	.811
3- Derse kesinlikle çalışmış olarak gelirim.	.812
4- Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.	.806
5- Dersten sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.	.808
6- Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem.	.852
7- Ders zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.	.809
8- Kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.	.808
9- Bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.	.808
10- Öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.	.809
11- Ses sanatına yönelik CD, DVD vb. almaya çalışırım.	.817
12- Bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez.	.843
13- Derse isteksiz gelirim.	.848
14- Çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	.813
15- Çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. ile sahnelenmesi motivasyonumu artırır.	.806
16- Kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem motivasyonumu artırmaktadır.	.810
17- Dersten sonra kendimi rahatlamış hissederim.	.811
18- Dersin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için ilgili değilim.	.848
19- Fırsat buldukça resital, konser, opera, müzikal vb. etkinliklere katılırım.	.812
20- Bilgi ve becerileri öğrenme-uygulamada zorluk yaşadığımdan motivasyonum düşüktür.	.844
21- Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım.	.848
22- Bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.	.810
23- Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için derse katılmaya istekliyimdir.	.816
24- Öğretmenim farklı ğretim yöntemleri kullandığı için derse katılmaya istekliyimdir.	.811
25- Çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesi motivasyonumu artırır.	.813
26- Workshop, seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi derse olan ilgimi artırır.	.812
27- Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.	.812
28- Aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.	.814
Toplam Cronbach’s Alpha	.825

Tablo 7’de verilen madde güvenirlik katsayıları ve madde toplam güvenirlik katsayıları incelendiğinde gvenirliğı önemli derecede azaltan bir maddeye rastlanmamıştır. Sonuç olarak görldüğü gibi ölçeğın bütününe ilişkin güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) 0.825 olarak elde edilmiştir. Bu sonuç doğrultusunda Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeğının yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Araştırmanın Problem Durumuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın problem durumu olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri” ortalama puanlarına ilişkin verilere Tablo 8 ve Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeyleri

Motivasyon Maddeleri	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Katılıyorum		Çok Katılıyorum		$\bar{x}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	9	2.9	11	3.5	40	12.8	114	36.7	137	44.1	4.15
2	7	2.3	10	3.2	22	7.1	108	34.7	164	52.7	4.32
3	15	4.8	30	9.6	110	35.4	91	29.3	65	20.9	3.52
4	20	6.4	30	9.6	77	24.9	108	34.7	76	24.4	3.61
5	20	6.4	18	5.8	74	23.8	129	41.5	70	22.5	3.68
6	147	47.3	82	26.4	30	9.5	26	8.4	26	8.4	2.04
7	19	6.1	21	6.8	60	19.2	115	37.0	96	30.9	3.80
8	14	4.5	17	5.5	50	16.1	123	39.5	107	34.4	3.94
9	13	4.2	16	5.2	30	9.5	123	39.5	129	41.6	4.09
10	16	5.1	21	6.8	84	27.0	115	37.0	75	24.1	3.68
11	61	19.6	83	26.7	93	29.9	46	14.8	28	9.0	2.67
12	118	37.9	96	30.9	56	18.0	27	8.7	14	4.5	2.11
13	141	45.3	86	27.7	42	13.5	24	7.7	18	5.8	2.01
14	5	1.6	14	4.5	38	12.3	99	31.8	155	49.8	4.24
15	10	3.2	21	6.8	45	14.5	104	33.4	131	42.1	4.05
16	6	1.9	17	5.5	48	15.4	112	36.0	128	41.2	4.09
17	17	5.5	24	7.7	66	21.2	108	34.7	96	30.9	3.78
18	131	42.1	75	24.1	46	14.8	36	11.6	23	7.4	2.18
19	18	5.8	35	11.3	81	26.0	93	29.9	84	27.0	3.61
20	94	30.2	82	26.4	71	22.8	41	13.2	23	7.4	2.41
21	130	41.8	74	23.8	48	15.4	32	10.3	27	8.7	2.20
22	12	3.9	17	5.5	58	18.6	108	34.7	116	37.3	3.96
23	25	8.0	24	7.7	43	13.7	109	35.0	110	35.4	3.82
24	17	5.5	23	7.4	63	20.3	108	34.7	100	32.2	3.81
25	13	4.2	25	8.0	52	16.7	111	35.7	110	35.4	3.90
26	17	5.5	35	11.3	74	23.8	90	28.9	95	30.5	3.68
27	10	3.2	24	7.7	54	17.4	117	37.6	106	34.1	3.92
28	9	2.9	12	3.9	50	16.1	108	34.7	132	42.4	4.10

Tablo 8 incelendiğinde, 311 öğrenciden; 251 öğrencinin %80.8 oranla *BSE* dersine ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekli olduğu (**madde 1**), 40 öğrencinin %12.8 oranla bu görüşe az katıldığı, 20 öğrencinin ise %6.4 oranla *BSE* derslerine karşı bir istek duymadıkları;

272 öğrencinin %87.4 oranla *BSE* dersinde ses potansiyellerinin geliştiğini hissetmelerinin derse karşı motivasyonlarını artırdığı (**madde 2**), 22 öğrencinin %7.1 oranla bu görüşe az katıldığı, 17 öğrencinin ise %5.5 oranla ses potansiyeli gelişiminin motivasyonu artırmadığını düşündükleri; 156 öğrencinin %50.2 oranla *BSE* dersine çalışarak geldiği (**madde 3**), 110 öğrencinin %35.4 oranla bu görüşe az katıldığı, 45 öğrencinin ise %14.4 oranla derse çalışmadan geldiği;

184 öğrencinin %59.1 oranla *BSE dersinin olduğu gün sevinçli oldukları (madde 4)*, 77 öğrencinin %24.9 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 50 öğrencinin ise %16.0 oranla *dersin olduğu gün sevinç duymadıkları*;

199 öğrencinin %64.0 oranla *BSE dersinde öğrendiklerini tekrarladığı (madde 5)*, 74 öğrencinin %23.8 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 38 öğrencinin ise %12.2 oranla *öğrendiklerini tekrarlamadığı*;

229 öğrencinin %73.7 oranla *BSE dersine zorunlu olarak değil isteyerek girdikleri (madde 6)*, 30 öğrencinin %9.5 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 52 öğrencinin ise %16.8 oranla *derse kendilerini zorunlu hissettikleri için girdiği*;

211 öğrencinin %67.9 oranla *BSE dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için derse istekle katıldığı (madde 7)*, 60 öğrencinin %19.2 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 40 öğrencinin ise %12.9 oranla *dersi zevkli ve ilgi çekici bulmadığı*;

230 öğrencinin %73.9 oranla *BSE dersinde kendilerini müzikal olarak ifade edebildikleri için motivasyonlarının yüksek olduğunu düşündüğü (madde 8)*, 50 öğrencinin %16.1 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 31 öğrencinin ise %10.0 oranla *motivasyon eksikleri olduğunu düşündüğü*;

252 öğrencinin %81.1 oranla *BSE dersindeki bilgi ve becerileri geliştikçe derse karşı motivasyonlarının arttığı (madde 9)*, 30 öğrencinin %9.5 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 29 öğrencinin ise %9.4 oranla *derse karşı isteklerinde azalma olmadığı*;

190 öğrencinin %61.1 oranla *BSE dersinde öğrenilen teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmaya istekli oldukları (madde 10)*, 84 öğrencinin %27.0 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 37 öğrencinin ise %11.9 oranla *ders dışı çalışmaya istekli olmadığı*;

144 öğrencinin %46.3 oranla *BSE dersine yönelik CD, DVD vb. almadığı (madde 11)*, 93 öğrencinin %29.9 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 74 öğrencinin ise %23.8 oranla *CD, DVD vb. aldığı*;

214 öğrencinin %68.8 oranla *BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik çaba harcadığı (madde 12)*, 56 öğrencinin %18.0 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 41 öğrencinin ise %13.2 oranla *herhangi bir çaba harcamadığı*;

227 öğrencinin %73.0 oranla *BSE dersine isteksiz gelmediği (madde 13)*, 42 öğrencinin %13.5 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 42 öğrencinin ise %13.5 oranla *derse isteksiz katıldığı*;

254 öğrencinin %81.6 oranla BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesinin motivasyonu artırdığını düşündüğü (**madde 14**), 38 öğrencinin %12.3 oranla bu görüşe az katıldığı, 19 öğrencinin ise %6.1 oranla eşlikli söylemenin motivasyonu artırdığı düşüncesine katılmadığı;

235 öğrencinin %75.5 oranla BSE dersinde çalışılanların resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesinin motivasyonu artırdığını düşündüğü (**madde 15**), 45 öğrencinin %14.5 oranla bu görüşe az katıldığı, 31 öğrencinin ise %10.0 oranla etkinliklerin sahnelenmesinin motivasyonu artırdığı düşüncesine katılmadığı;

240 öğrencinin %77.2 oranla BSE dersinde kazanılan bilgi ve becerileri kullanabilme hissini derse karşı motivasyonu artırdığını düşündüğü (**madde 16**), 48 öğrencinin %15.4 oranla bu görüşe az katıldığı, 23 öğrencinin ise %7.4 oranla bilgi ve becerileri kullanabilme hissini motivasyonu artırdığını düşünmediği;

204 öğrencinin %65.6 oranla BSE dersinden sonra kendilerini rahatlamış hissettikleri (**madde 17**), 66 öğrencinin %21.2 oranla bu görüşe az katıldığı, 41 öğrencinin ise %13.2 oranla dersten sonra kendilerini rahatlamış hissetmedikleri;

206 öğrencinin %66.2 oranla BSE dersinin müzikal davranışlar kazandırdığını düşündüğü için derse karşı ilgili olduğunu (**madde 18**), 46 öğrencinin %14.8 oranla “BSE dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim” düşüncesine az katıldığı, 59 öğrencinin ise %19.0 oranla ders müzikal davranışlar kazandırmadığı için derse karşı ilgisinin olmadığını düşündüğü;

177 öğrencinin %56.9 oranla resital, konser, opera, müzikal vb. ders dışı etkinliklere katıldığı (**madde 19**), 81 öğrencinin %26.0 oranla bu etkinliklere az katıldığı, 53 öğrencinin ise %17.1 oranla etkinliklere katılmadığı;

176 öğrencinin %56.6 oranla BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşamamanın derse karşı motivasyonu düşürmediğini düşündüğü (**madde 20**), 71 öğrencinin %22.8 oranla BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşamamanın derse karşı motivasyonu düşürdüğü görüşüne az katıldığı, 64 öğrencinin ise %20.6 oranla bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşamamanın motivasyonu düşürdüğü görüşünü benimsediği;

204 öğrencinin %65.6 oranla BSE dersine sınıf geçmek için çalışmadığı (**madde 21**), 48 öğrencinin %15.4 oranla “Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım” görüşüne az katıldığı, 59 öğrencinin ise %19.0 oranla derse sadece sınıf geçmek için çalıştığı;

224 öğrencinin %62.0 oranla *BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalışmanın derse isteği artırdığını düşündüğü (madde 22)*, 58 öğrencinin %18.6 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 29 öğrencinin ise %9.4 oranla *öğrenmede işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalışmanın derse isteği artırmadığını düşündüğü*;

219 öğrencinin %70.4 oranla *öğretmenin üzerlerinde baskı oluşturmadığı için derse katılmaya istekli olduğu (madde 23)*, 43 öğrencinin %13.7 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 49 öğrencinin ise %15.7 oranla *öğretmenin üzerlerinde baskı oluşturmadığı için derse katılmaya istekli olma görüşüne katılmadıkları*;

208 öğrencinin %66.9 oranla *öğretmenin farklı öğretim yöntemleri kullanmasından dolayı derse katılmaya istekli olduğu (madde 24)*, 63 öğrencinin %20.3 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 40 öğrencinin ise %12.9 oranla *öğretmenin farklı öğretim yöntemleri kullanmasından dolayı derse katılmaya istekli olma görüşüne katılmadıkları*;

221 öğrencinin %71.1 oranla *Derslerde çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesinin motivasyonu artırdığını düşündüğü (madde 25)*, 52 öğrencinin %16.7 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 38 öğrencinin ise %12.2 oranla *şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesinin motivasyonu artırmada etkili olmadığını düşündüğü*;

185 öğrencinin %59.4 oranla *Workshop, seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesinin derse olan ilgiyi artırdığını düşündüğü (madde 26)*, 74 öğrencinin %23.8 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 52 öğrencinin ise %16.8 oranla *bu etkinliklerin düzenlenmesinin derse olan ilgiyi artırmada etkili olmadığını düşündüğü*;

223 öğrencinin %71.7 oranla *bu alanda iyi sanatçıların tanıtılmasının derse olan ilgiyi artırdığını düşündüğü (madde 27)*, 54 öğrencinin %17.4 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 34 öğrencinin ise %10.9 oranla *alanda iyi sanatçıların tanıtılmasının derse olan ilgiyi artırmadığını düşündüğü*;

240 öğrencinin %77.1 oranla *alınan eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesini en iyi şekilde kullanabileceğini düşündüğü (madde 28)*, 50 öğrencinin %16.1 oranla bu görüşe *az katıldığı*, 21 öğrencinin ise %6.8 oranla *konuşma ve şarkı söylemede sesini en iyi şekilde kullanamayacağını düşündüğü* görülmektedir.

Verilen cevapların ortalamalarına bakıldığında **madde 1, madde 2, madde 9, madde 14, madde 15, madde 16 ve madde 28**'de öğrencilerin motivasyonlarının yüksek olduğu; **madde 3, madde 4, madde 5, madde 7, madde 8, madde 10, madde 17, madde 19, madde 22, madde 23, madde 24, madde 25, madde 26 ve madde 27**'de öğrencilerin

motivasyonlarının orta düzey ve orta düzeyin üstünde olduğu; **madde 6, madde 11, madde 12, madde 13, madde 18, madde 20, madde 21**'de öğrencilerin motivasyonlarının düşük olduğu söylenebilir.

Motivasyon ölçeğindeki tüm maddeler açısından öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ortalama puanı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. *Motivasyon Ölçeği Toplam Madde Ortalaması*

	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	ss
Motivasyon Ortalama	311	1.71	4.57	3.4771	.46745

Tablo 9 incelendiğinde, Motivasyon ölçeğindeki maddelerin genel ortalamasına göre öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi dersindeki motivasyonlarının orta düzeyin üstünde olduğu söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular.

Araştırmanın birinci alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmama durumuna ilişkin” veriler Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. *Cinsiyet Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Kız	179	172.65	30904.00	8834.000	.000*
	Erkek	132	133.42	17612.00		
2	Kız	179	167.30	29947.00	9791.000	.004*
	Erkek	132	140.67	18569.00		
3	Kız	179	169.73	30382.00	9356.000	.001*
	Erkek	132	137.38	18134.00		
4	Kız	179	171.67	30729.00	9009.000	.000*
	Erkek	132	134.75	17787.00		
5	Kız	179	168.22	30111.00	9627.000	.003*
	Erkek	132	139.43	18405.00		
6	Kız	179	137.95	24692.50	8582.500	.000*
	Erkek	132	180.48	23823.50		
7	Kız	179	170.86	30584.50	9153.500	.000*
	Erkek	132	135.84	17931.50		
8	Kız	179	172.85	30941.00	8618.000	.000*
	Erkek	132	131.79	17264.00		
9	Kız	179	170.48	30515.50	9222.500	.000*
	Erkek	132	136.37	18000.50		
10	Kız	179	169.92	30415.50	9322.500	.001*
	Erkek	132	137.13	18100.50		
11	Kız	179	155.67	27865.50	11755.500	.939
	Erkek	132	156.44	20650.50		
12	Kız	179	138.65	24819.00	8709.000	.000*
	Erkek	132	179.52	23697.00		
13	Kız	179	141.78	25378.50	9268.500	.001*
	Erkek	132	175.28	23137.50		
14	Kız	179	167.75	30027.50	9710.500	.003*
	Erkek	132	140.06	18488.50		

Tablo 10. (devamı)

15	Kız	179	173.88	31124.00	8614.000	.000*
	Erkek	132	131.76	17392.00		
16	Kız	179	174.90	31307.50	8430.500	.000*
	Erkek	132	130.37	17208.50		
17	Kız	179	171.51	30700.00	9038.000	.000*
	Erkek	132	134.97	17816.00		
18	Kız	179	137.18	24555.50	8445.500	.000*
	Erkek	132	181.52	23960.50		
19	Kız	179	166.28	29765.00	9973.000	.015*
	Erkek	132	142.05	18751.00		
20	Kız	179	139.59	24986.00	8876.000	.000*
	Erkek	132	178.26	23530.00		
21	Kız	179	130.48	23356.00	7246.000	.000*
	Erkek	132	190.61	25160.00		
22	Kız	179	168.86	30226.50	9511.500	.002*
	Erkek	132	138.56	18289.50		
23	Kız	179	166.27	29761.50	9976.500	.014*
	Erkek	132	142.08	18754.50		
24	Kız	179	163.71	29304.50	10433.500	.066
	Erkek	132	145.54	19211.50		
25	Kız	179	161.32	28875.50	10862.500	.202
	Erkek	132	148.79	19640.50		
26	Kız	179	162.34	29058.50	10679.500	.134
	Erkek	132	147.41	19457.50		
27	Kız	179	170.07	30443.00	9295.000	.001*
	Erkek	132	136.92	18073.00		
28	Kız	179	170.09	30447.00	9291.000	.001*
	Erkek	132	136.89	18069.00		

Tablo 10’da, 179 kişiden oluşan kız ve 132 kişiden oluşan erkek öğrencilerin motivasyon farklılıklarına bakıldığında 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27 ve 28. maddelerde farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Sıra ortalamalarına ve sıra toplamalarına bakıldığında, farklılık görülen maddelerden 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 27 ve 28. maddelerin tamamının olumlu maddeler olduğu ve kız öğrencilerin BSE dersi ile ilgili konularda olumlu bir tutum sergileyerek motivasyonlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu; 6, 12, 13, 18, 20 ve 21. maddelerin ise tamamının olumsuz maddeler olduğu ve erkek öğrencilerin BSE dersi ile ilgili konularda daha olumsuz bir tutum sergileyerek olumsuz yöndeki motivasyonlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle kız öğrencilerin hemen hemen ölçekteki tüm olumlu maddelerde motivasyonlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu, erkek öğrencilerin ise ölçekteki tüm olumsuz maddelerde olumsuz yönde tutum sergileyerek olumsuz motivasyon geliştirdikleri söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmama durumuna ilişkin” veriler Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Sınıf Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Motivasyon Ölçeği Maddeleri	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	1. Sınıf	157	160.98	25273.50	11307.500	.289
	2. Sınıf	154	150.93	23242.50		
2	1. Sınıf	157	160.43	25188.00	11393.000	.330
	2. Sınıf	154	151.48	23328.00		
3	1. Sınıf	157	159.91	25106.00	11475.000	.420
	2. Sınıf	154	152.01	23410.00		
4	1. Sınıf	157	163.90	25733.00	10848.000	.104
	2. Sınıf	154	147.94	22783.00		
5	1. Sınıf	157	156.53	24575.00	12006.000	.912
	2. Sınıf	154	155.46	23941.00		
6	1. Sınıf	157	146.88	23060.00	10657.000	.053
	2. Sınıf	154	165.30	25456.00		
7	1. Sınıf	157	160.24	25157.50	11423.500	.380
	2. Sınıf	154	151.68	23358.50		
8	1. Sınıf	157	158.42	24713.50	11556.500	.541
	2. Sınıf	154	152.54	23491.50		
9	1. Sınıf	157	161.75	25394.50	11186.500	.221
	2. Sınıf	154	150.14	23121.50		
10	1. Sınıf	157	162.41	25499.00	11082.000	.184
	2. Sınıf	154	149.46	23017.00		
11	1. Sınıf	157	155.70	24444.50	12041.500	.951
	2. Sınıf	154	156.31	24071.50		
12	1. Sınıf	157	145.59	22858.00	10455.000	.031*
	2. Sınıf	154	166.61	25658.00		
13	1. Sınıf	157	147.42	23144.50	10741.500	.070
	2. Sınıf	154	164.75	25371.50		
14	1. Sınıf	157	163.86	25725.50	10855.500	.090
	2. Sınıf	154	147.99	22790.50		
15	1. Sınıf	157	161.50	25355.00	11226.000	.247
	2. Sınıf	154	150.40	23161.00		
16	1. Sınıf	157	159.19	24993.00	11588.000	.501
	2. Sınıf	154	152.75	23523.00		
17	1. Sınıf	157	156.12	24511.00	12070.000	.980
	2. Sınıf	154	155.88	24005.00		
18	1. Sınıf	157	153.59	24113.50	11710.500	.616
	2. Sınıf	154	158.46	24402.50		
19	1. Sınıf	157	157.52	24730.50	11850.500	.756
	2. Sınıf	154	154.45	23785.50		
20	1. Sınıf	157	156.18	24521.00	12060.000	.970
	2. Sınıf	154	155.81	23995.00		
21	1. Sınıf	157	153.39	24081.50	11678.500	.587
	2. Sınıf	154	158.67	24434.50		
22	1. Sınıf	157	161.64	25377.00	11204.000	.239
	2. Sınıf	154	150.25	23139.00		
23	1. Sınıf	157	157.88	24787.00	11794.000	.696
	2. Sınıf	154	154.08	23729.00		
24	1. Sınıf	157	154.32	24229.00	11826.000	.729
	2. Sınıf	154	157.71	24287.00		
25	1. Sınıf	157	155.44	24404.50	12001.500	.908
	2. Sınıf	154	156.57	24111.50		
26	1. Sınıf	157	163.31	25639.00	10942.000	.134
	2. Sınıf	154	148.55	22877.00		
27	1. Sınıf	157	158.10	24822.00	11759.000	.661
	2. Sınıf	154	153.86	23694.00		
28	1. Sınıf	157	161.31	25326.00	11255.000	.261
	2. Sınıf	154	150.58	23190.00		

Tablo 11’de, 157 kişiden oluşan 1. sınıf ve 154 kişiden oluşan 2. sınıf gruplarının motivasyon farklılıklarına bakıldığında sadece 12. maddede farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Sıra ortalamalarına ve sıra toplamlarına bakıldığında, “BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez” (**madde 12**) maddesinde 1. sınıfların $SO=145.59$ ve $ST=22858.00$ ve 2. sınıfların $SO=166.61$ ve $ST=25658.00$ olduğu ve 2. sınıfların farklılık gösteren bu maddede farklılık yaratan grup olduğu, olumsuz motivasyon geliştirmediği, motivasyonlarının olumsuz yönde etkilenmediği ve motivasyon düzeylerinin 1. sınıflardan daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular.

araştırmanın üçüncü alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin üniversite değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmama durumuna” ilişkin verilere Tablo 12 ve Tablo 13’de yer verilmiştir.

Tablo 12. *Üniversite Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Maddeleri	Varyans (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
1 Bireysel Ses Eğitimi (BSE) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	31.169 263.422 294.592	6 304 310	5.195 .867	5.995	.000*
2 BSE dersinde ses potansiyelimini geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	17.700 238.499 256.199	6 304 310	2.950 .785	3.760	.001*
3 BSE dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	35.499 322.154 357.653	6 304 310	5.916 1.060	5.583	.000*
4 Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	43.722 362.201 405.923	6 304 310	7.287 1.191	6.116	.000*
5 BSE derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	32.418 331.428 363.846	6 304 310	5.403 1.090	4.956	.000*
6 Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	50.277 464.180 514.457	6 304 310	8.379 1.527	5.488	.000*
7 BSE dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	23.730 374.508 398.238	6 304 310	3.955 1.232	3.210	.005*
8 BSE dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	37.772 310.937 348.710	6 303 309	6.295 1.026	6.135	.000*
9 Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	34.710 302.769 337.479	6 304 310	5.785 .996	5.809	.000*
10 Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	34.180 321.305 355.486	6 304 310	5.697 1.057	5.390	.000*
11 Ses sanatına yönelik CD, DVD vb. almaya çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	22.117 428.771 450.887	6 304 310	3.686 1.410	2.614	.017*

Tablo 12. (devamı)

12	BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	22.847 381.436 404.283	6 304 310	3.808 1.255	3.035	.007*
13	BSE dersine isteksiz gelirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	49.754 391.218 440.971	6 304 310	8.292 1.287	6.444	.000*
14	BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	14.178 262.214 276.392	6 304 310	2.363 .863	2.740	.013*
15	BSE dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	25.302 324.068 349.370	6 304 310	4.217 1.066	3.956	.001*
16	BSE dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	26.867 268.612 295.479	6 304 310	4.478 .884	5.068	.000*
17	BSE dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	26.694 368.998 395.691	6 304 310	4.449 1.214	3.665	.002*
18	BSE dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	60.259 457.657 517.916	6 304 310	10.043 1.505	6.671	.000*
19	Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb.) katılırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	21.461 398.461 419.923	6 304 310	3.577 1.311	2.729	.013*
20	BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	32.769 450.550 483.318	6 304 310	5.461 1.482	3.685	.002*
21	Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	51.662 484.576 536.238	6 304 310	8.610 1.594	5.402	.000*
22	BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	28.960 320.577 349.537	6 304 310	4.827 1.055	4.577	.000*
23	Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	50.177 413.740 463.916	6 304 310	8.363 1.361	6.145	.000*
24	Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	46.951 349.473 396.424	6 304 310	7.825 1.150	6.807	.000*
25	Derslerde çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	7.882 368.028 375.910	6 304 310	1.314 1.211	1.085	.371
26	Workshop, Seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi derse olan ilgimi artırır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	21.505 408.340 429.846	6 304 310	3.584 1.343	2.668	.015*
27	Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	7.754 336.073 343.826	6 304 310	1.292 1.106	1.169	.323
28	Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	18.020 289.890 307.910	6 304 310	3.003 .954	3.149	.005*

Tablo 12 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin BSE derslerine yönelik motivasyon puanları arasındaki farkı belirlemek için Motivasyon Ölçeği maddeleri bazında yapılan varyans analizi sonucunda BSE derslerine yönelik puan ortalamaları arasında 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26 ve 28. maddelerde farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu farklılığın hangi üniversitelerden kaynaklandığını

belirlemek amacıyla yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 13'de gösterilmiştir.

Tablo 13. *Üniversite Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları*

Madde	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
1	Atatürk Üniversitesi	3.38	Binali Yıldırım Üniversitesi	4.34	-.963	.201	.000*
			Giresun Üniversitesi	4.35	-.971	.246	.002*
			İnönü Üniversitesi	4.17	-.795	.213	.005*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.59	-1.215	.222	.000*
			Trabzon Üniversitesi	4.10	-.723	.203	.009*
2	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.77	Atatürk Üniversitesi	4.06	.707	.211	.019*
			Trabzon Üniversitesi	4.18	.589	.182	.028*
			Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.98	.794	.198	.002*
3	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.88	Atatürk Üniversitesi	2.91	.971	.222	.000
			İnönü Üniversitesi	3.26	.622	.197	.037*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.03	Atatürk Üniversitesi	2.91	1.119	.246	.000*
			İnönü Üniversitesi	3.26	.770	.223	.013*
			Trabzon Üniversitesi	3.36	.665	.211	.038*
4	Atatürk Üniversitesi	2.69	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.88	-1.189	.236	.000*
			İnönü Üniversitesi	3.85	-1.164	.250	.000*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	3.95	-1.261	.260	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.69	-1.001	.238	.001*
5	Atatürk Üniversitesi	2.84	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.94	-1.095	.225	.000*
			Giresun Üniversitesi	3.73	-.887	.276	.030*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	3.97	-1.131	.249	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.59	-.746	.228	.025*
			Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.85	-1.010	.246	.001*
6	Atatürk Üniversitesi	2.84	Binali Yıldırım Üniversitesi	1.89	.951	.267	.009*
			Giresun Üniversitesi	1.81	1.036	.326	.035*
			İnönü Üniversitesi	1.77	1.078	.283	.004*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.49	1.357	.295	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.49	Atatürk Üniversitesi	2.84	-1.357	.295	.000*
7	Atatürk Üniversitesi	3.22	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2.56	-1.074	.276	.003*
			İnönü Üniversitesi	4.02	-.803	.254	.037*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.23	-1.012	.265	.003*
			Binali Yıldırım Üniversitesi	3.94	-.845	.219	.003*
			Giresun Üniversitesi	4.12	-1.022	.267	.003*
8	Atatürk Üniversitesi	3.09	İnönü Üniversitesi	4.13	-1.037	.233	.000*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.46	-1.368	.242	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.95	-.857	.221	.003*
			Atatürk Üniversitesi	3.09	1.368	.242	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.46	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.73	.730	.227	.030*
9	Atatürk Üniversitesi	3.38	Binali Yıldırım Üniversitesi	4.26	-.887	.216	.001*
			Giresun Üniversitesi	4.35	-.971	.263	.006*
			İnönü Üniversitesi	4.09	-.710	.229	.044*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.64	-1.266	.238	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.64	Atatürk Üniversitesi	3.38	1.266	.238	.000*
10	Atatürk Üniversitesi	2.84	Trabzon Üniversitesi	3.89	.756	.205	.005*
			Binali Yıldırım Üniversitesi	3.85	-1.002	.222	.000*
			Giresun Üniversitesi	3.77	-.925	.271	.016*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.15	-1.310	.245	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.74	-.894	.224	.002*
11	İnönü Üniversitesi	2.40	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.63	-.790	.243	.026*
12	Trabzon Üniversitesi	2.44	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.14	.734	.227	.029*
13	Atatürk Üniversitesi	2.78	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.64	.802	.230	.012*
			Binali Yıldırım Üniversitesi	1.86	.920	.245	.004*
			Giresun Üniversitesi	1.54	1.243	.300	.001*
			İnönü Üniversitesi	1.70	1.079	.260	.001*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.51	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.51	1.268	.271	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.51	Atatürk Üniversitesi	2.78	-1.268	.271	.000*
			Trabzon Üniversitesi	2.31	-.799	.233	.014*
			Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2.32	-.804	.254	.035*

Tablo 13. (devamı)

14	Atatürk Üniversitesi	3.72	Binali Yıldırım Üniversitesi	4.40	-.681	.201	.016*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.44	-.717	.222	.028*
15	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.56	Atatürk Üniversitesi	3.63	.939	.246	.003*
			Trabzon Üniversitesi	3.72	.843	.212	.002*
16	Atatürk Üniversitesi	3.47	Binali Yıldırım Üniversitesi	4.17	-.700	.203	.013*
			Giresun Üniversitesi	4.31	-.839	.248	.017*
			İnönü Üniversitesi	4.36	-.893	.215	.001*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.46	-.993	.224	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.46	Atatürk Üniversitesi	3.47	.993	.224	.000*
			Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.80	.657	.210	.041*
17	İnönü Üniversitesi	4.21	Atatürk Üniversitesi	3.22	.994	.253	.002*
			Giresun Üniversitesi	3.35	.867	.269	.030*
	Atatürk Üniversitesi	3.22	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.03	-.807	.263	.049*
18	İnönü Üniversitesi	1.64	Atatürk Üniversitesi	2.53	-.893	.281	.035*
			Trabzon Üniversitesi	2.82	-1.181	.238	.000*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.51	Atatürk Üniversitesi	2.53	-1.018	.293	.012*
			Trabzon Üniversitesi	2.82	-1.307	.252	.000*
19	Atatürk Üniversitesi	3.03	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.80	-.769	.247	.043*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	3.95	-.917	.273	.018*
20	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.77	Atatürk Üniversitesi	2.72	-.950	.290	.025*
			Trabzon Üniversitesi	2.79	-1.018	.250	.001*
21	İnönü Üniversitesi	1.77	Atatürk Üniversitesi	2.88	-1.109	.289	.003*
			Trabzon Üniversitesi	2.59	-.824	.245	.018*
	Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.54	Atatürk Üniversitesi	2.88	-1.337	.301	.000*
			Trabzon Üniversitesi	2.59	-1.052	.259	.001*
	İnönü Üniversitesi	4.21	Atatürk Üniversitesi	3.44	.775	.235	.023*
22	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.49	Atatürk Üniversitesi	3.44	1.050	.245	.001*
			Trabzon Üniversitesi	3.79	.700	.211	.021*
			Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.71	.780	.230	.016*
23	Atatürk Üniversitesi	3.00	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.94	-.938	.252	.005*
			Giresun Üniversitesi	4.00	-1.000	.308	.027*
			İnönü Üniversitesi	4.15	-1.149	.267	.000*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.31	-1.308	.278	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.85	-.852	.255	.019*
	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3.27	İnönü Üniversitesi	4.15	-.881	.249	.010*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.31	-1.039	.261	.002*
24	Atatürk Üniversitesi	2.88	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.94	-1.063	.232	.000*
			Giresun Üniversitesi	3.92	-1.048	.283	.005*
			İnönü Üniversitesi	4.21	-1.338	.246	.000*
			Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.23	-1.356	.256	.000*
			Trabzon Üniversitesi	3.64	-.764	.234	.026*
26	Atatürk Üniversitesi	3.19	Binali Yıldırım Üniversitesi	4.00	-.813	.250	.027*
28	Atatürk Üniversitesi	3.72	Ömer Halisdemir Üniversitesi	4.59	-.871	.233	.005

Tablo 13 incelendiğinde, olumlu ve olumsuz maddelerde üniversiteler arasındaki farklılıklar ve üniversitelerin soru bazında motivasyon ölçeğinden aldığı ortalama puanlar görülmektedir. Burada olumlu maddelerde en yüksek ortalama en yüksek motivasyonu, olumsuz maddelerde ise maddenin olumsuz olmasından dolayı ters puanlamaya bağlı olarak en düşük ortalama en yüksek motivasyonu göstermektedir. Buna bağlı olarak yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda olumlu ve olumsuz maddelerde farklılığı yaratan başlıca üniversitelerin Atatürk ve Ömer Halisdemir Üniversiteleri olduğu, en yüksek motivasyonu Ömer Halisdemir Üniversitesinin ve en düşük motivasyonu ise Atatürk Üniversitesinin gösterdiği söylenebilir. Diğer üniversitelerin motivasyon düzeyleri ise birbirinden çok farklı olmamak üzere birbirine yakın bir görünüm sergilemiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgular.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri haftalık çalışma süresine göre farklılaşıp-farklılaşmama durumuna ilişkin” veriler Tablo 14 ve Tablo 15’de yer almaktadır.

Tablo 14. *Haftalık Çalışma Süresi Değişkenine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Maddeleri	Varyans (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
1 Bireysel Ses Eğitimi (BSE) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	38.520 256.072 294.592	3 307 310	12.840 .834	15.394	.000*
2 BSE dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	17.807 238.392 256.199	3 307 310	5.936 .777	7.644	.000*
3 BSE dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	61.827 295.826 357.653	3 307 310	20.609 .964	21.388	.000*
4 Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	45.290 360.633 405.923	3 307 310	15.097 1.175	12.851	.000*
5 BSE derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	62.427 301.419 363.846	3 307 310	20.809 .982	21.194	.000*
6 Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	34.688 479.769 514.457	3 307 310	11.563 1.563	7.399	.000*
7 BSE dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	36.069 362.169 398.238	3 307 310	12.023 1.180	10.192	.000*
8 BSE dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	37.553 311.156 348.710	3 306 309	12.518 1.017	12.310	.000*
9 Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	28.323 309.156 337.479	3 307 310	9.441 1.007	9.375	.000*
10 Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	34.170 321.315 355.486	3 307 310	11.390 1.047	10.883	.000*
11 Ses sanatına yönelik CD, DVD vb. almaya çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	22.399 428.488 450.887	3 307 310	7.466 1.396	5.350	.001*
12 BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	20.427 383.856 404.283	3 307 310	6.809 1.250	5.446	.001*
13 BSE dersine isteksiz gelirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	15.787 425.184 440.971	3 307 310	5.262 1.385	3.800	.011*
14 BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	24.858 598.473 623.331	6 304 310	4.143 1.969	2.104	.053
15 BSE dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	33.699 315.671 349.370	3 307 310	11.233 1.028	10.924	.000*
16 BSE dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	16.231 279.248 295.479	3 307 310	5.410 .910	5.948	.001*

Tablo 14. (devamı)

17	BSE dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	19.045 376.646 395.691	3 307 310	6.348 1.227 5.174		.002*
18	BSE dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	19.995 497.921 517.916	3 307 310	6.665 1.622 4.109		.007*
19	Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb.) katılırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	13.997 405.926 419.923	3 307 310	4.666 1.322 3.529		.015*
20	BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	21.267 462.052 483.318	3 307 310	7.089 1.505 4.710		.003*
21	Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	41.154 495.084 536.238	3 307 310	13.718 1.613 8.506		.000*
22	BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve seyerek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	13.021 336.516 349.537	3 307 310	4.340 1.096 3.960		.009*
23	Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	12.707 451.210 463.916	3 307 310	4.236 1.470 2.882		.036*
24	Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	20.793 375.631 396.424	3 307 310	6.931 1.224 5.665		.001*
25	Derslerde çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesi motivasyonumu artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	26.302 349.608 375.910	3 307 310	8.767 1.139 7.699		.000*
26	Workshop, seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi derse olan ilgimi artırır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	45.175 384.670 429.846	3 307 310	15.058 1.253 12.018		.000*
27	Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	17.004 326.823 343.826	3 307 310	5.668 1.065 5.324		.001*
28	Bu derste aldığım eğitim sayesinde. konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.	Gruplararası Gruplariçi Toplam	27.956 279.954 307.910	3 307 310	9.319 .912 10.219		.000*

Tablo 14 incelendiğinde, öğrencilerin haftalık çalışma sürelerine göre BSE derslerine yönelik motivasyon puanları arasındaki farkı belirlemek için Motivasyon Ölçeği maddeleri bazında yapılan varyans analizi sonucunda BSE derslerine yönelik puan ortalamaları arasında 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ve 28. maddelerde farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farklılığın öğrencilerin haftalık çalışma süreleri bazında ayrıldıkları gruplara göre hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 15'de gösterilmiştir.

Tablo 15. *Haftalık Çalışma Süresi Değişkenine BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları*

Madde	Haftalık Çalışma Süresi (a)	$\bar{x}$	Haftalık Çalışma Süresi (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
1	Hiç	2.88	1-2 saat	4.15	-1.267	.229	.000*
			2-4 saat	4.64	-1.759	.265	.000*
			4 saat ve üzeri	4.63	-1.743	.392	.000*
	1-2 saat	4.15	2-4 saat	4.64	-.491	.157	.012*
2	Hiç	3.53	1-2 saat	4.31	-.778	.221	.003*
			2-4 saat	4.67	-1.137	.256	.000*
			4 saat ve üzeri	4.88	-1.346	.378	.003*
	1-2 saat	3.53	2-4 saat	4.67	-1.137	.256	.000*
3	Hiç	1.82	1-2 saat	3.53	-1.711	.246	.000*
			2-4 saat	4.05	-2.228	.285	.000*
			4 saat ve üzeri	4.00	-2.176	.421	.000*
	1-2 saat	3.53	2-4 saat	4.05	-.517	.169	.015*
4	Hiç	2.29	1-2 saat	3.60	-1.301	.272	.000*
			2-4 saat	4.10	-1.808	.315	.000*
			4 saat ve üzeri	4.50	-2.206	.465	.000*
	1-2 saat	3.60	2-4 saat	4.10	-.507	.187	.042*
5	Hiç	2.00	1-2 saat	3.69	-1.688	.248	.000*
			2-4 saat	4.23	-2.231	.288	.000*
			4 saat ve üzeri	4.25	-2.250	.425	.000*
	1-2 saat	3.69	2-4 saat	4.23	-.543	.171	.010*
6	Hiç	3.35	1-2 saat	2.01	1.341	.313	.000*
			2-4 saat	1.77	1.584	.363	.000*
			4 saat ve üzeri	1.50	1.853	.536	.004*
	1-2 saat	3.35	2-4 saat	1.77	1.584	.363	.000*
7	Hiç	2.65	1-2 saat	3.79	-1.142	.272	.000*
			2-4 saat	4.13	-1.481	.316	.000*
			4 saat ve üzeri	4.88	-2.228	.466	.000*
	1-2 saat	3.79	4 saat ve üzeri	4.88	-1.086	.390	.034*
8	Hiç	2.76	1-2 saat	3.92	-1.154	.253	.000*
			2-4 saat	4.37	-1.604	.294	.000*
			4 saat ve üzeri	4.88	-2.110	.432	.000*
	1-2 saat	2.76	2-4 saat	4.37	-1.604	.294	.000*
9	Hiç	2.94	1-2 saat	4.11	-1.168	.252	.000*
			2-4 saat	4.33	-1.392	.292	.000*
			4 saat ve üzeri	4.75	-1.809	.430	.000*
	1-2 saat	2.94	2-4 saat	4.33	-1.392	.292	.000*
10	Hiç	2.41	1-2 saat	3.70	-1.293	.257	.000*
			2-4 saat	3.95	-1.537	.297	.000*
			4 saat ve üzeri	4.38	-1.963	.439	.000*
	1-2 saat	2.41	2-4 saat	3.95	-1.537	.297	.000*
11	Hiç	1.71	1-2 saat	2.66	-.958	.296	.008*
			2-4 saat	3.03	-1.320	.343	.001*
			4 saat ve üzeri	3.13	-1.419	.507	.032*
	1-2 saat	1.71	2-4 saat	3.03	-1.320	.343	.001*
12	Hiç	3.00	1-2 saat	2.66	.891	.280	.010*
			2-4 saat	3.03	1.308	.325	.000*
			4 saat ve üzeri	3.03	1.308	.325	.000*
	1-2 saat	3.00	2-4 saat	3.03	1.308	.325	.000*
13	Hiç	2.88	1-2 saat	2.00	.886	.295	.017*
			2-4 saat	1.77	1.113	.342	.008*
			4 saat ve üzeri	1.77	1.113	.342	.008*
	1-2 saat	2.88	2-4 saat	1.77	1.113	.342	.008*
15	Hiç	2.88	1-2 saat	4.04	-1.158	.254	.000*
			2-4 saat	4.41	-1.528	.295	.000*
			4 saat ve üzeri	4.88	-1.993	.435	.000*
	1-2 saat	2.88	2-4 saat	4.41	-1.528	.295	.000*
16	Hiç	3.18	1-2 saat	4.12	-.941	.239	.001*
			2-4 saat	4.31	-1.131	.277	.000*
			4 saat ve üzeri	4.31	-1.131	.277	.000*
	1-2 saat	3.18	2-4 saat	4.31	-1.131	.277	.000*

Tablo 15. (devamı)

17	Hiç	2.94	1-2 saat	3.77	-.828	.278	.019*
			2-4 saat	4.21	-1.264	.322	.001*
18	Hiç	3.06	1-2 saat	2.19	.869	.319	.041*
			2-4 saat	1.77	1.290	.370	.003*
19	Hiç	3.06	2-4 saat	3.97	-.916	.334	.039*
20	Hiç	3.35	1-2 saat	2.40	.952	.308	.013*
			2-4 saat	2.03	1.327	.357	.001*
21	Hiç	3.41	1-2 saat	2.17	1.246	.318	.001*
			2-4 saat	1.72	1.694	.369	.000*
	2-4 saat	1.72	4 saat ve üzeri	3.13	-1.407	.493	.028*
22	Hiç	3.18	1-2 saat	3.97	-.795	.263	.016*
			2-4 saat	4.18	-1.003	.304	.007*
23	Hiç	3.00	1-2 saat	3.87	-.866	.304	.028*
24	Hiç	2.82	1-2 saat	3.82	-.994	.277	.002*
			2-4 saat	4.13	-1.305	.321	.000*
25	Hiç	2.94	1-2 saat	3.89	-.950	.268	.003*
			2-4 saat	4.18	-1.238	.310	.000*
			4 saat ve üzeri	4.88	-1.934	.458	.000*
26	Hiç	2.29	1-2 saat	3.68	-1.390	.281	.000*
			2-4 saat	4.05	-1.757	.325	.000*
			4 saat ve üzeri	4.63	-2.331	.480	.000*
27	Hiç	3.00	1-2 saat	3.94	-.935	.259	.002*
			2-4 saat	4.13	-1.128	.300	.001*
			4 saat ve üzeri	4.25	-1.250	.442	.030*
28	Hiç	2.88	1-2 saat	4.15	-1.263	.239	.000*
			2-4 saat	4.26	-1.374	.278	.000*
			4 saat ve üzeri	4.50	-1.618	.409	.001*

Tablo 15 incelendiğinde, olumlu ve olumsuz maddelerde öğrencilerin BSE derslerine ayırdıkları haftalık çalışma sürelerine göre farklılıklar ve haftalık çalışma sürelerine göre soru bazında motivasyon ölçeğinden alınan ortalama puanlar görülmektedir. Burada olumlu maddelerde en yüksek ortalama en yüksek motivasyonu, olumsuz maddelerde ise maddenin olumsuz olmasından dolayı ters puanlamaya bağlı olarak en düşük ortalama en yüksek motivasyonu göstermektedir. Buna bağlı olarak yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda hem olumlu, hem de olumsuz maddelerde farklılığın BSE dersine çalışmak için ya hiç zaman ayırmayan, ya da haftalık 1-2 saat zaman ayıran öğrenci gruplarından kaynaklandığı, en yüksek motivasyonu BSE dersine haftalık 2-4 saat ile 4 saat ve üzeri zaman ayıran öğrenci gruplarının sağladığı; en düşük motivasyonu ise özellikle BSE dersine haftalık olarak hiç zaman ayırmayan öğrenci grubunun gösterdiği söylenebilir. BSE dersine haftalık 2-4 saat ile 4 saat ve üzeri zaman ayıran öğrenci gruplarının ise birbirine denk bir motivasyon düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin bulgular.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşıp-farklılaşmama durumuna ilişkin” veriler Tablo 16’da yer almaktadır.

Tablo 16. *Cinsiyet ve Sınıf Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Ortalama Puan	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
	Kız	179	168.30	30125.00	9613.000	.005*
	Erkek	132	139.33	18391.00		
	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
	1. Sınıf	157	160.05	25128.00	11453.000	.422
	2. Sınıf	154	151.87	23388.00		

Tablo 16’da görüldüğü gibi motivasyon ölçeği ortalama puanına göre kız ve erkeklerin motivasyon düzeyleri arasında farklılık tespit edilmiştir. Sıra ortalamalarına ve sıra toplamlarına bakıldığında kızların SO=168.30 ve ST=30125.00 ve erkeklerin SO=139.33 ve ST=18391.00 olduğu görülmektedir. Buna göre motivasyon ölçeği ortalama puanı bazında kızların motivasyon düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu söylenebilir. Sınıf bazında ise motivasyon ölçeği ortalama puanına göre öğrencilerin motivasyon düzeyleri arasında farklılık görülmemiştir. Daha önceden sınıf düzeyine göre madde bazında aranan farklılıkta 28 madde içinde sadece bir maddede farklılık çıkmış olması bu sonucu desteklemektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin bulgular.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan; “çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversite ve haftalık ders çalışma sürelerine göre farklılaşıp-farklılaşmama durumuna ilişkin” veriler Tablo 17’de yer almaktadır.

Tablo 17. *Üniversite ve Haftalık Çalışma Süresi Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıklarına Yönelik One Way Anova Testi Sonuçları*

Motivasyon Ölçeği Ortalama Puan	Varyans (Üniversite)		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
	Gruplararası		5.895	6	.982	4.830	.000*
	Gruplariçi		61.844	304	.203		
	Toplam		67.739	310			
	Varyans (Haftalık Çalışma Süresi)		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
	Gruplararası		9.330	3	3.110	16.347	.000*
	Gruplariçi		58.408	307	.190		
	Toplam		67.739	310			

Tablo 17’de görüldüğü gibi motivasyon ölçeği ortalama puanına göre öğrencilerin üniversite ve haftalık çalışma süresi değişkenleri arasında motivasyon düzeyleri farklılık göstermiştir ($p<0.05$). Daha önce sunulan bulgular doğrultusunda üniversite ve haftalık çalışma süresi değişkenlerine göre madde bazında aranan farklılıkta tespit edilen farklılıklar

bu sonucu desteklemektedir. Bu farklılığın öğrencilerin hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılıklar Tablo 18'de gösterilmiştir.

Tablo 18. Üniversite ve Haftalık Çalışma Süresi Değişkenlerine Göre BSE Dersi Motivasyon Farklılıkları Dunnett's T3 Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
	Atatürk Üniversitesi	3.1217	Binali Yıldırım Üniversitesi	3.5802	-.45857	.11643	.006*
Madde Genel Ortalama			Ömer Halisdemir Üniversitesi	3.6401	-.51846	.11671	.001*
	Haftalık Çalışma Süresi (a)	$\bar{x}$	Haftalık Çalışma Süresi (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
			1-2 saat	3.4776	-.62045	.18043	.018*
	Hiç	2.8571	2-4 saat	3.6524	-.79521	.18757	.002*
			4 saat ve üzeri	3.9241	-1.06696	.21695	.000*
	1-2 saat	3.4776	2-4 saat	3.6524	-.17477	.06384	.048*
			4 saat ve üzeri	3.9241	-.44652	.12632	.042*

Tablo 18 incelendiğinde, madde genel ortalaması bazında yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda üniversite bazında olumlu ve olumsuz maddelerde genel ortalama puanı açısından farklılığı yaratan ve en düşük motivasyona sahip üniversitenin Atatürk Üniversitesi olduğu, en yüksek motivasyonu ise Ömer Halisdemir Üniversitesinin gösterdiği söylenebilir. Madde genel ortalamasına göre haftalık çalışma süresi bazında yapılan Dunnett's T3 çoklu karşılaştırma testi sonucunda ise olumlu ve olumsuz maddelerde genel ortalama puanı açısından farklılığı yaratan öğrencilerin haftalık çalışmaya ya hiç zaman ayırmayan ya da 1-2 saat zaman ayıran öğrenciler olduğu ve yine en düşük motivasyona sahip öğrencilerin bu öğrenciler olduğu; 2 saat ve üzeri çalışma süresine sahip öğrencilerin ise en yüksek motivasyonu gösterdiği söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet dağılımına bakıldığında; kız öğrenci sayısının, erkek öğrencilere oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Araştırmanın yapıldığı üniversitelerdeki öğrenci sınıf düzeylerinin ortalama olarak birbirine yakın olduğu gözlemlenirken, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun Bireysel Ses Eğitimi dersi için çalışmaya zaman ayırdığı ve bu zamanın ortalama 1-2 saat aralığında olduğu görülmektedir.

Araştırmanın problem durumuna ilişkin yapılan analiz sonucunda; çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersi motivasyon ölçeğindeki maddelerin genel ortalamasına göre; Bireysel Ses Eğitimi dersindeki motivasyonlarının orta düzeyin üzerinde olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının motivasyon ölçeğine verdikleri yanıtlara ilişkin madde bazında yapılan analiz sonucunda; öğrencilerin motivasyonlarının yüksek olduğu maddelerin sırasıyla; *BSE dersiyle ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekli olduğu (madde 1); BSE dersinde ses potansiyellerinin geliştiğini hissetmelerinin derse karşı motivasyonlarını artırdığı (madde 2); BSE dersindeki bilgi ve becerileri geliştikçe derse karşı motivasyonlarının arttığı (madde 9); BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesinin motivasyonu artırdığını düşündüğü (madde 14); BSE dersinde çalışılanların resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesinin motivasyonu artırdığını düşündüğü (madde 15); BSE dersinde kazanılan bilgi ve becerileri kullanabilme hissinin derse karşı motivasyonu artırdığını düşündüğü (madde 16); BSE dersinde alınan eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesini en iyi şekilde kullanabileceğini düşündüğü (madde 28)* olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin motivasyonlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, erkek öğrencilerin ise daha olumsuz bir tutum sergileyerek olumsuz yöndeki motivasyonlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle kız öğrencilerin hemen hemen ölçekteki tüm olumlu maddelerde motivasyonlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu, erkek öğrencilerin ise ölçekteki tüm olumsuz maddelerde olumsuz yönde tutum sergileyerek olumsuz motivasyon geliştirdikleri görülmektedir. Bu sonuç

alanyazındaki diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Ellez, 2004; Kocaarslan, 2009; Erdem, 2019).

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; birinci sınıf ve ikinci sınıf öğrenci gruplarının motivasyon farklılıklarına bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Sıra ortalamalarına ve toplamalarına bakıldığında sadece bir maddede farklılık olduğu, bu maddede ikinci sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin birinci sınıflara oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; üniversiteler arasında, olumlu ve olumsuz maddelerde farklılığı yaratan başlıca üniversitelerin Atatürk ve Ömer Halisdemir Üniversiteleri olduğu, en yüksek motivasyonu Ömer Halisdemir Üniversitesinin ve en düşük motivasyonu ise Atatürk Üniversitesinin gösterdiği söylenebilir. Diğer üniversitelerin motivasyon düzeyleri ise birbirinden çok farklı olmamak üzere birbirine yakın bir görünüm sergilemektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; haftalık çalışma sürelerine göre, hem olumlu, hem de olumsuz maddelerde farklılığın BSE dersine çalışmak için ya hiç zaman ayırmayan, ya da haftalık 1-2 saat zaman ayıran öğrenci gruplarından kaynaklandığı, en yüksek motivasyonu BSE dersine haftalık 2-4 saat ve 4 saat ve üzeri zaman ayıran öğrenci gruplarının sağladığı ve en düşük motivasyonu ise özellikle BSE dersine haftalık olarak hiç zaman ayırmayan öğrenci grubunun gösterdiği görülmektedir. BSE dersine haftalık 2-4 saat ve 4 saat ve üzeri zaman ayıran öğrenci gruplarının ise birbirine denk bir motivasyon düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; kızların motivasyon ölçeği ortalama puanlarının erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülürken, sınıf bazında motivasyon ölçeği ortalama puanları arasında bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin yapılan analiz sonucunda; öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite ve haftalık çalışma süreleri ortalama puanları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Ortalama puanı açısından farklılığı yaratan ve en düşük motivasyona sahip üniversitenin Atatürk Üniversitesi olduğu, en yüksek motivasyonu ise Ömer Halisdemir Üniversitesinin gösterdiği söylenebilir. Madde genel ortalamasına göre haftalık çalışma süresi bazında yapılan test sonucunda ise olumlu ve olumsuz maddelerde genel ortalama puanı açısından farklılığı yaratan öğrencilerin haftalık çalışmaya ya hiç zaman ayırmayan ya da 1-2 saat zaman ayıran öğrenciler olduğu ve yine en düşük motivasyona sahip öğrencilerin bu öğrenciler olduğu; 2 saat ve üzeri çalışma süresine sahip öğrencilerin ise en yüksek motivasyonu gösterdiği söylenebilir.

Araştırma sonucunda; müzik öğretmeni adaylarının BSE dersine istekli ve çalışarak geldikleri, BSE dersiyle ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekli oldukları, BSE dersinde bilgi ve becerileri geliştikçe, ses potansiyellerinin geliştiğini hissetmelerinin, derste kazanılan bilgi ve becerileri kullanabilme hissinin derse karşı motivasyonlarını artırdığı, bu derste alınan eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesini en iyi şekilde kullanabileceğini düşünmelerinin motivasyonlarını artırmaya etkisi olduğu görülmüştür. Müzik öğretmeni adaylarının birçoğu BSE dersinden sonra kendilerini rahatlamış hissederek müzikal davranışlar kazanmaktadır.

Ayrıca BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesinin ve BSE dersinde çalışılanların resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesinin müzik öğretmeni adaylarının motivasyonlarını artırmaya etki ettiği söylenebilir. Müzik öğretmeni adaylarının birçoğunun derste öğrendikleri teknikleri ders dışında da çalışarak bilgi ve becerilerini geliştirmek için çaba harcamakta oldukları tespit edilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının BSE dersine ilişkin motivasyon düzeylerine etki eden etmenlerden öğretim üyesi ile ilgili olarak ise; derste farklı öğretim yöntemleri kullanmasının, işini bilerek ve seyerek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalışmanın derse karşı isteklerini artırdığı ayrıca eğitim veren kişinin üzerlerinde baskı oluşturmamasının da motivasyonları üzerinde olumlu yönde etkili olduğu belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının ses eğitim sürecinde yer alan Bireysel Ses Eğitimi dersi, özellikle mesleki anlamda onların gelişiminde son derece önemlidir. Müzik öğretmenlerinin en doğal en etkili materyalleri olan seslerini kullanabilmeleri veya bu eğitimi öğrencilerine en iyi şekilde verebilmeleri için öncelikle alan eğitimlerinde, bu derslerin amaçlı, planlı, düzenli ve verimli işlenmesi ile mümkün olabilecektir.

Eğitim-öğretim ortamında öğrencilerin derse istekli katılımları, dersi sevmeleri, derse ilgi duymaları, öğrencilerin başarı düzeyleri kadar öğrendikleri bilgilerin kalıcı ve faydalı olmasına, öğrenilen bilgi ve becerilerin meslek yaşamlarına katkı sağlamalarına, başarı duygusunu tattıkça daha mutlu bireyler olmalarına kadar pek çok durum üzerinde etkili olabilmektedir. Bu nedenle araştırmalarda motivasyon düzeylerinin tespit edilmesinin eğitimin niteliğine etkisi düşünüldüğünde, sadece o dersi veren öğretim üyesi için değil, eğitim sisteminin neredeyse tüm basamaklarında önem taşıyan bir konu olduğu düşünülmektedir. Bir derste motivasyonu etkileyen olumlu ve olumsuz etkenlerin ortaya çıkarılması veya olumlu yönde motivasyonu artırmaya yönelik yer verilecek farklı uygulama ve yaklaşımlar eğitim-öğretim yaşantısını zenginleştirerek bireylerin eğitim sürecine katkı sağlayacaktır.

Çalışma sonucunda çeşitli tespit ve öneriler şu şekilde sıralanmıştır;

- Eğitimde başarıya ulaşmak amacıyla öğrencilerin motivasyon düzeylerini artıracak yöntemler geliştirilmesi ve uygulanması önerilebilir.
- Öğrencilerin motivasyon düzeylerini artıracak yöntem ve uygulamaların öncesi ve sonrasında ön test ve son test yapılarak motivasyon ve başarı ilişkisi tespit edilebilir.
- Eğitimde motivasyonun öneminin öğrencilere aktarılması için seminerler, bilimsel toplantılar ve konferanslar yapılabilir.
- Eğitimde motivasyonu artırıcı uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla; öğretim üyeleri arasında yapılacak telekonferans veya internet yoluyla etkileşimli görüşmelere uygun ortam ve platform sağlanması önerilebilir.
- Öğrencilerin içsel ve dışsal motivasyonların desteklenmesi için yaşam koçluğu veya eğitim koçluğu gibi hizmetlerin Milli Eğitim Bakanlığı veya Yüksek Öğretim Kurumları tarafından ilgili birimler oluşturularak profesyonel olarak verilmesi sağlanabilir.
- Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri incelenmiştir. Yapılacak olan yeni çalışmalarda diğer dersler için, motivasyon düzeylerini incelemeye yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.
- Motivasyon sürecinde fiziksel ortamın önemli bir dış etken olması nedeniyle; eğitim-öğretim alanının gerekleri doğrultusunda (tıp, mühendislik, güzel sanatlar vb.) öğrenme ortamlarının uygun hale getirilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, N. (2014). *Türkiye’de ses eğitiminin (şan) gelişimi ve uzman görüşleri ile değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 372145)
- Acaray, A., & Günsel, A. (2017). Motivasyon, duygusal emek, duygusal uyumsuzluk ve etkileşim yoğunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi: bir kamu kurumu çalışanları üzerinde araştırma. *Social Sciences Research Journal*, 6(4), 83-98.
- Acat, M. B., & Demirel, S. (2002). Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi*, 31, 312-329.
- Açıkgöz, K. Ü. (1998). *Etkili öğrenme ve öğretme*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Adair, J. (2016). *Etkili motivasyon* (4. baskı). İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361
- Akçakın, V. (2018). Matematik öğrenmeye yönelik motivasyon ölçeğinin türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 259-277.
- Aksu, C. (2010). *Türkiye’de eğitim müziği: tanım-kapsam-sorunlar ve öneriler*. İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.
- Alemdağ, C., Öncü, E., & Yılmaz, A. K. (2014). Beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz-yeterlikleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 25(1), 23-35.
- Alptekin, C. (2018). *Türkiye’de güzel sanatlar ve spor liseleri şan dersi şarkı dağarcığının mutasyon dönemindeki çocukların ses sağlığına olan etkileri (Orta Karadeniz Bölgesi örneği)* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 513204)
- Argon, T., & Eren, A. (2004). *İnsan kaynakları yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Asmus, E. P., & Harrison, C. S. (1990). Characteristics of motivation for music and musical aptitude of undergraduate nonmusic majors. *Journal of Research in Music Education*, 38(4), 258-268.
- Ayaz, N. (2018). *Türk makam müziğinde ses eğitime yönelik öğretim metodu modeli önerisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 506201).
- Aycan, K. (2012). *Ses eğitimi yöntemlerinin Türkçe konuşma eğitimindeki vurgu kusurlarının düzeltilmesine etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 311025)
- Bağçeci, S. E. (2005). Tonal müzikte armoni dışı sesler ve kullanımları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 189-200.
- Barışeri Ahmethan, N., & Yiğit, V. B. (2018). Müzik öğretmen adaylarının ideal müzik öğretmeni algılarının incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(41), 202-225.
- Başaran, İ. (1991). *Örgütsel davranış insan üretiminin gücü*. Ankara: Gül Yayınevi.

- Can, A. A., & Öztürk, E. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 2025-2038.
- Canöz, T., Ünlü, İ., & Uzunkol, E. (2019). İlkokul öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf yönetimi stillerinin incelenmesi. *Temel Eğitim Dergisi*, 1(2), 40-56.
- Çetinkanat, C. (2000). *Örgütlerde güdülenme ve iş doyumunu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çevik, S. (1999). *Koro eğitimi yöntemi ve teknikleri*. Ankara: Yurtkentleri Yayınevi.
- Çevik, S. (2006). *Müzik öğretmenliği eğitiminde ses eğitimi alan derslerinin müzik öğretmenliği yeterlikleri yönünde değerlendirilmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Davis, K. (1984). *İşletmede insan davranışı*. (Kemal Tosun., Tomris Somay., Fulya Aykar., Can Baysal., Ömer Sadullah., & Semra Yalçın., Çev.). İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yayınları.
- Demirkol, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyon düzeyleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 37-54.
- Doğanyigit, S. (2010). *Profesyonel ses eğitimi (şan) alan bireylerin ses özelliklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 264374)
- Doğanyigit, S., & Özaydın, N. (2018). Müzik ders kitaplarında öğretilen eserlerin ses değişimi dönemi açısından incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 321-350.
- Egüz, S. (1976). *Toplu ses eğitimi temel konular*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Ekici, T. (2008). *Müzik öğretmeni yetiştirmede, bireysel ses eğitimi dersine yönelik bir program geliştirme çalışması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 220318)
- Ekici, T. (2012). Bireysel ses eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 557-569.
- Ekici, T. (2017). Bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon ölçeği geliştirme. *Akademik Bakış Dergisi*, (60), 1694-528. <http://www.akademikbakis.org> adresinden edinilmiştir.
- Ekinci, N. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ve alan seçiminde etkili olan motivasyonel etkenler. *İlköğretim Online*, 16(2), 394-405. doi: 10.17051/ilkonline.304706.
- Elçi, B., & Tan, Ç. (2015). Başarılı okul müdürleri arasında öğretmenlere yaklaşımları yönüyle hangi motivasyon faktörlerinin daha etkili olduğunun incelenmesi. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 168-187.
- Ellez, A. M. (2004). *Etkin öğrenme, strateji kullanımı, matematik başarısı, güdü ve cinsiyet ilişkileri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 145417)
- Erdem, D. (2019). *Spor bilimleri fakültesi ile beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin akademik motivasyon düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 536234)
- Erden, M., & Akman, Y. (1997). *Eğitim psikolojisi*, (4. baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi

- Ergin, A., & Karataş, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin başarı odaklı motivasyon düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 868-887. doi: 10.16986/HUJE.2018036646
- Ergül, H. F. (2005). Motivasyon ve motivasyon teknikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 67-79. <http://www.e-sosder.com> adresinden edinilmiştir.
- Ertem, H. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin kimya derslerine yönelik güdülenme tür (içsel ve dışsal) ve düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://hdl.handle.net/20.500.12462/1519>. Kurumsal Akademik Arşivden edinilmiştir.
- Eryılmaz, A. (2017). İhtiyaç doyumunun yaşam amaçları ile akademik motivasyon arasındaki aracı rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 513-524. doi: 10.16986/HUJE.2016018538
- Girgin, D. (2015). Bireysel çalgı dersi motivasyon ölçeği: geçerlik güvenirlik analizi. *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (4), 1723-1736.
- Göksu, S. (2017). *Başarı ve motivasyon* (1. baskı). İstanbul: Hiperyayın.
- Güler, E., & Hengirme, H. (2005). *Ses bilimi ve diksiyon*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Helvacı, A. (2016). Ses eğitimi derslerinde görsel materyal kullanımının eğitim sürecine etkisi. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(32), 287-302.
- İnandık, Z. (2010). *Müzik öğretmenlerinin iş doyumu düzeylerinin farklı demografik özelliklere göre incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnfal, S., & Bodur, S. (2011). Hemşirelerin önem verdikleri motivasyon araçları. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik. Dergisi*, 19(2), 77-82.
- Kaplan, M. (2007). *Motivasyon teorileri kapsamında uygulanan özendirme araçlarının işgören performansına etkisi ve bir uygulama* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 189732)
- Karaköse, T., & Kocabaş, İ. (2006). Özel ve devlet okullarında öğretmenlerin beklentilerinin iş doyumu ve motivasyon üzerine etkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2(1), 3-14.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi* (28. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, M. (2009). *Ses teknikleri*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Kaya, L. (2006). *Tenor sesler için farklı tarzlarda uygulama çalışmaları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.175049)
- Kaya, Ö. (2019). *Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi yeterliklerine ilişkin bir durum çalışması, Sakarya örneği* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 538128)
- Keser, A. (2006). *Çalışma yaşamında motivasyon*, İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.
- Kızıldeli, N. (2001). *Mutasyon döneminde ses eğitiminin önemi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 110521)
- Kızıldeli, N. (2006). *2000 ve 2006 yılları arasında müzik öğretmenlerinin mutasyon dönemindeki çocukların ses özellikleri ve eğitimi konusundaki düşünce ve deneyimlerine karşılaştırmalı bir bakış*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda bildiri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Kocaarslan, B. (2009). *Genel müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum, müzikal özgüven ve motivasyon düzeylerinin karşılaştırılması*

(Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Koç, B. B. (2005). *Gıda sanayi işletmelerinde motivasyon araçlarının iş gören ve işletme verimliliğine olan etkileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 168145)
- Kolçak, O. (1998). *Ses eğitimi ve şarkı sanatı* (1. baskı). İstanbul: Esin Yayınevi.
- Kudret, H. (2017). *Bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuvarın incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 461287)
- Kurt, M., & Tarsuslu Şimşek, T. (2018). Pediatrik Motivasyon ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. *Journal of Exercise Therapy and Rehabilitation*, 5(2), 116-124.
- Küçüközkan, Y. (2015). Liderlik ve motivasyon teorileri: Kuramsal bir çerçeve. *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 86-115.
- Kürkçüoğlu, S. (2016). Opera icracılığı öğrencilerinin ses gelişim süreçleri ve oluşabilecek olumsuzlukları önleme yolları. *Konservatoryum*, 3(1), 1-13.
- Malkoç, T. (1998). Ses eğitiminin ergenlik döneminde ses fonksiyonları üzerindeki etkisi (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 783335)
- Metin, E. (2001). *İnsan sesinde fizyolojik değişim ve gelişim (mutasyon) döneminin şarkı söylemeye etkilerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 101732)
- Modırı, I. G. (2012). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin piyano dersi motivasyonları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki. *Van Yüzyüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 74-98.
- Modiri, L. (2018). *Şan tekniği kriterlerinin geleneksel Türk müziğinde kullanılması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 542320)
- Nurol, S. (2009). *Spikerlik eğitiminde ses kalitesi ve boğumlama bozukluklarının düzeltilmesinde ses eğitimi yöntemlerinin etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 234801)
- Olkun, C. (2019). *Türk makam müziği ses egzersizleri için bir yöntem önerisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 537627)
- Onaran, O. (1981). *Çalışma yaşamında güdülenme kuramları*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Orhan, Ş. Y. (2006). Anadolu güzel sanatlar liseleri çalgı eğitiminde motivasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 130-136.
- Ormrod, J. E. (1999). *Human Learning* (Third edition), USA: Prentice-Hall, Inc.
- Ömür, Ö. (1998). *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımın önemi üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 76212)
- Önder Yiğit, V. B. (2004). *İlköğretim okulları ikinci kademe (6. sınıf) öğrencilerinde ses eğitimi uygulamaları ile koro eğitimi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 147457)

- Öner, A. (2019). *Kâr-ı nâtık temelli makam alıştırma çalışmalarının Türk müziği ses eğitiminde kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 543748)
- Özbey, S., & Aktemur Gürler, S. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların motivasyon düzeyleri ile sosyal becerileri ve problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(1), 587-602.
- Özçelik Herdem, D. (2016). Öğretim elemanı görüşlerine göre keman eğitiminde öğrencilerin motivasyonlarını artırmaya yönelik yaklaşımların değerlendirilmesi. *Journal of Strategic Research in Social Science (JoSReSS)*, 2(4), 2459-0029.
- Özçelik, D. A. (2011). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Özdamar, K. (2011). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (8. baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özen, R., & Eren, A. (2009). Farklı akademik bağlamlarda öğrenme stilleri ve motivasyonel stiller: boylamsal bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 181-192.
- Özevin, B. (2006). *Oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Özevin Tokinan, B. (2008). *Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, özyeterlik ve dans performansı üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 220319)
- Özevin Tokinan, B., & Bilen, S. (2011). Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, özyeterlik ve dans performansı üzerindeki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 363-374.
- Özgüngör, S., & Kapıkıran, Ş. (2008). Güzel sanatlar eğitimi öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin motivasyon ve başarı düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23).
- Özkubat, S., & Demiriz, S. (2013). Çevreye karşı motivasyon ölçeği'nin okul öncesi öğretmen adayları üzerinde geçerlik güvenirlik çalışması. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 87-114.
- Özmenteş, G., & Adızıl, F. (2017). Müzik gelişimi ve öğrenmede sosyo-kültürel bağlam. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 2146-9199.
- Özmenteş, S. (2013). Çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performans. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 2146-9199.
- Öztürk, Z. (2019). Hastanelerde sağlık çalışanlarının motivasyon düzeylerinin örgütsel bağlılıklarına etkileri: Kırıkkale ili örneği. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 5(1), 21-50.
- Polat, S. (2017a). *Ses eğitiminin temel öğelerinin ve çeşitli söyleme tekniklerinin kazandırılmasında makamsal ezgilere dayalı egzersizlerin kullanılabilirliği* (Doktora tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 465997)
- Polat, S. (2017b). Ses eğitiminin temel öğeleri ve çeşitli söyleme tekniklerine yönelik uzman görüşleri ve performans değerlendirme ölçeği örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(1), 1-18.

- Polat, S. (2018). "Polat ses egzersizleri" ile ses eğitiminin temel öğeleri ve çeşitli söyleme tekniklerine ilişkin kazanımların devinışsel boyutu ve öğrenci görüşleri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 4(1), 140-160.
- Rıza, E. T. (1999). *Yaratıcılığı geliştirme teknikleri*. İzmir: Anadolu Matbaa.
- Sabar, G. (2008). *Sesimiz eğitimi ve korunması* (1. baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Sarı, M., Canoğulları, E., & Yıldız, E. (2018). Öğretmenlerin okul yaşam kalitesi ile mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 387-409.
- Sarıçiftçi, A. Ö., & Köse, H. S. (2017). Koro dersi motivasyon ölçeği geliştirilmesi ve öğrencilerin motivasyon düzeylerinin karşılaştırılmalı olarak incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(22), 207-224.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sevinç, S., & Şimşek, G. (2004). Müzik eğitimi bölümlerinde ses eğitimi (şan) dersine ayrılan sürenin yeterli olup olmadığı üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 207-216.
- Sözer, V. (2018). *Müzik terimleri sözlüğü* (3. baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sternberg, R. J., Williams, W. M. (2002). *Educational psychology*, Allyn and Bacon, USA.
- Sungurtekin, M. (2010). Motivasyon ve çalgı eğitimindeki yeri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 28-34
- Şeker, S. S. (2017). Müzik eğitimi bölümü öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1465-1484.
- Tan, M., Polat, H., Akgün Şahin, Z., & Genç, F. (2015). Dahiliye kliniklerinde çalışan hemşirelerin motivasyon düzeyleri ve hasta bakımında karşılaştıkları güçlükler. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 4(1), 10-17.
- Taşer, S. (1992). *Konuşma eğitimi* (4. baskı). İzmir: İleri Kitabevi Yayınları.
- Taşkesen, S., Taşkesen, O., Bakırhan, A., & Tanoğlu, Ş. (2018). Görsel sanatlar öğretmenlerinin motivasyon düzeyleri ve motivasyonlarını etkileyen faktörler üzerine bir araştırma (Erzincan ili örneği). *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE)*, 11(2), 77-85.
- Temiz, E. (2007). *Okul öncesi eğitimde üç yaş dönemindeki 35-40 aylık çocuklara uygulanan ses eğitiminin işitme kayıplı ve işitme kayıpsız çocukların müziksel ses gelişimlerine etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 207069)
- Toker, S. (2018). *Güzel sanatlar fakültelerinde yürütülen bireysel ses eğitimi dersine yönelik öğretim programı modeli* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 510841)
- Tonya, A. (2008). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 220273)
- Töreyin, A. M. (2008). *Ses eğitimi, temel kavramlar-ilkeler-yöntemler* (1. baskı). Ankara: Sözkese Matbaacılık.

- Tuncel, M., Yıldız, S., Yıldız, K., & Yavuz, R. (2018). Öğretmen adaylarının kişisel kararsızlık ve eleştirel düşünme motivasyonları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1127-1155.
- Tunçer, P. (2013). Öğütlerde performans değerlendirme ve motivasyon. *Sayıştay Dergisi*, 88.
- Turan Engin, D. (2012). *Müziyenlerin kişilik özellikleri, çalgılarına yönelik tutumları ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 298533)
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe sözlük*. (10. baskı). Ankara: Akalın, Ş. H., Toparlı, R., Gözaydın, N., Zülfikar, H., Argunşah, M., Demir, N., Tezcan Aksu, B., & Gültekin, B.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi yayınları.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (4. baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Uçar, H., & Kumtepe, A. T. (2016). Uzaktan eğitimde ARCS-V motivasyon tasarımı modelinin kullanımı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 37-54.
- Uzun, N., & Keleş, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 313-327.
- Ünsal, G. (2013). Fransızca öğreniminde birinci yabancı dil İngilizce, öğrenme stratejileri ve motivasyonun rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 319-330.
- Ünsar, A. S., İnan, A., & Yürük, P. (2010). Çalışma hayatında motivasyon ve kişiyi motive eden faktörler: bir alan araştırması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 248-262.
- Varol, F., Özer, S., & Türel, Y. K. (2014). ARCS motivasyon modeline yönelik tasarlanan z-kitaplara ilişkin görüşler. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 3(3), 1-8.
- Vatansever Bayraktar, H. (2015). Sınıf yönetiminde öğrenci motivasyonu ve motivasyonu etkileyen etmenler. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3).
- Yaman, S., & Dede, Y. (2007). Öğrencilerin fen ve teknoloji ve matematik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi*, 52, 615-638.
- Yıldırım, K., Alpaslan, M. M., & Ulubey, Ö. (2019). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyon incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 428-439.
- Yıldız, V. A., & Kılıç, D. (2018). İlkokul öğrencilerinin öğretmenlerine ilişkin motivasyon durumlarının ARCS modeli açısından incelenmesi. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 8(4), 355-366.
- Yılmaz, M., Taşkesen, O., & Taşkesen, S. (2016). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin bazı değişkenlere göre akademik motivasyonları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2). doi: 10.17556/jef.62310.
- Yurt, E., & Bozer, E. N. (2015). Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(3), 669-685.

- Yükrük, S. (2004). *Gazi üniversitesi gazi eğitim fakültesi müzik öğretmenliği anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında sınıf ortamında seslerini kullanma becerileri*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yüksel, D. (2003). ARCS motivasyon modeli'nin öğrencilerin matematiğe yönelik motivasyonlarına etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14).

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

Sevgili Öğrenciler, “**Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi**” adlı yüksek lisans tez çalışması yapmaktayım. Sizlerin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik görüşlerinizi tespit etmek amacıyla kişisel bilgi formu ve 28 maddeden oluşan Bireysel Ses Eğitimi dersi motivasyon ölçeği kullanılacaktır. Motivasyon düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçekteki ifadelerin sizi yansıtmaya derecesini belirleyerek karşısına (X) işareti koymanız gerekmektedir. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız. Her maddeye içtenlikle yanıt vermeniz araştırmanın doğru bir şekilde yürütülmesi bakımından son derece önem taşımaktadır. Bu ölçeklerden elde edilen veriler bilimsel araştırma dışında hiçbir şekilde kullanılmayacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Amina TABARU

Atatürk Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyet: () Kız () Erkek

2. Sınıf Düzeyi: () 1. Sınıf () 2. Sınıf

3. Öğrenim Gördüğünüz Üniversite:

- () Atatürk Üniversitesi
() Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
() Giresun Üniversitesi
() İnönü Üniversitesi
() Ömer Halisdemir Üniversitesi
() Trabzon Üniversitesi
() Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

4. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Haftalık Çalışma Süresi:

- () Hiç () 1-2 saat () 2-4 saat () 4 saat ve üzeri

EK-2. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Az katılmıyorum	Katılıyorum	Çok katılıyorum
1. Bireysel Ses Eğitimi (BSE) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.	①	②	③	④	⑤
2. BSE dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.	①	②	③	④	⑤
3. BSE dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim.	①	②	③	④	⑤
4. Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.	①	②	③	④	⑤
5. BSE derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.	①	②	③	④	⑤
6. Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem.	①	②	③	④	⑤
7. BSE dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.	①	②	③	④	⑤
8. BSE dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.	①	②	③	④	⑤
9. Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.	①	②	③	④	⑤
10. Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.	①	②	③	④	⑤
11. Ses sanatına yönelik CD, DVD vb. almaya çalışırım.	①	②	③	④	⑤
12. BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez.	①	②	③	④	⑤
13. BSE dersine isteksiz gelirim.	①	②	③	④	⑤
14. BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	①	②	③	④	⑤
15. BSE dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır.	①	②	③	④	⑤
16. BSE dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır.	①	②	③	④	⑤
17. BSE dersinden sonra kendimi rahatlatmış hissederim.	①	②	③	④	⑤
18. BSE dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim.	①	②	③	④	⑤
19. Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb.) katılırım.	①	②	③	④	⑤
20. BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür.	①	②	③	④	⑤
21. Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım.	①	②	③	④	⑤
22. BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.	①	②	③	④	⑤
23. Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	①	②	③	④	⑤
24. Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.	①	②	③	④	⑤
25. Derslerde çalışılan şarkıların iyi sanatçıların yorumlarıyla dinletilmesi motivasyonumu artırmaktadır.	①	②	③	④	⑤
26. Workshop, seminer, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi derse olan ilgimi artırır.	①	②	③	④	⑤
27. Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.	①	②	③	④	⑤
28. Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.	①	②	③	④	⑤

EK-3. Araştırma İzin Belgeleri

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 29202147-300-E.1900046209
Konu : Tez Çalışması (Amina TABARU)

07.02.2019

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 06.02.2019 tarihli ve 88179374-300-E.1900044358 sayılı belge.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Amina TABARU'nun "Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasının anketini 25.02.2019- 30.04.2019 tarihleri arasında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine uygulama talebi, ders akışını bozmayacak şekilde bizzat kendisi yapması koşuluyla Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr. Kemal DOYMUŞ
Dekan

Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2314001
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#kazim-karabekir-egitim-fakultesi>

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Lütfi Yaşar TUTUK
Faks: +90 442 2314288
E-Posta: kkegtfak@atauni.edu.tr

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
<https://ubys.atauni.edu.tr/ERMS/Record/Confirmation/Confirmation?code=AD59BB5>

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : 75548883-044-E.2239
Konu : Anket Çalışması

11/02/2019

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 06.02.2019 tarih ve E.1900044354 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Amina TABARU'nun 25.02.2019- 30.04.2019 tarihleri arasında anket çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine uygulama isteği, anketin kendisi tarafından yapılması koşulu ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Murat DEMİREL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (1 sayfa)

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://ebelgedogrulama.yyu.edu.tr/enVision-Dogrulama/BelgeDogrulama.aspx?V=BEZLB7ECU>

Adres: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü Zeve Kampüsü 65080 Tuşba /
Van
Telefon: +90 432 2251701-04 / +90 4445065 Faks: +90 432 4865413
e-Posta: rektorluk@yyu.edu.tr Elektronik Ağ: <http://www.yyu.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Şakir KUŞAK
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Dahili No: +90 432 2251701-04 / +90 4445065

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 93368059-302.08.01-E.10168
Konu : Uygulama İzni (Amina TABARU)

19/02/2019

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 06.02.2019 tarih ve E.1900044354 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Amina TABARU'nun "**Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi**" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesinde uygulama yapma isteği tez çalışmasını kendisi yapması koşuluyla uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ahmet Uğur NALCIOĞLU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Adres : Erzincan Binali Yıldırım Üniv. Rektörlüğü 24100/Erzincan
Telefon : 0 (446) 226 66 66 Dâhili: 12012
E-mail : ogrencisleri@erzincan.edu.tr Bilgi İçin: G. BAKIR CİNGÖZ/M. KAVLAK

Web : www.ebyu.edu.tr
Faks : 0 (446) 226 26 60
KEP : erzincanunv@hs02.kep

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Ahmet Uğur NALCIOĞLU tarafından 19.02.2019 tarihinde e-imzalanmıştır. Evrağımızı <http://evrakdogrulama.erzincan.edu.tr> linkinden 175C608DXC kodu ile doğrulayabilirsiniz.

E-İmza

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 69972237-302.08.01-E.210
Konu : Amina TABARU Uygulama İzni

12/02/2019

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi :06/02/2019 tarihli ve 88179374-300-E.1900044354 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Amina TABARU'nun "Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ilgide kayıtlı yazı ekinde yer alan çalışmasını uygulama talebi, konu ile ilgili "Etik Kurulu Kararı"nın Üniversitemize gönderilmesi halinde değerlendirilecektir.

Gereğine arz ederim.

Prof. Dr. Cahit Tağı ÇELİK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr.Cahit Tağı ÇELİK tarafından 12.02.2019 tarihinde e-imzalanmıştır. Evrağınızı <http://eimza.ohu.edu.tr/eimza/default.aspx> linkinden C5556ED1X6 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Bşk.Bor Yolu Üzeri Merkez Yerleşke NİĞDE
Telefon : (0388) 225 2707 Faks : (0388) 225 2701 oidb@ohu.edu.tr

Sayı : 92512750-300
Konu : Uygulama İzni (Amina TABARU)

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : 12/02/2019 tarihli ve 12447 sayılı yazınız,

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Amina TABARU, "Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi" konusunda Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde okuyan öğrencilerine yönelik anket uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini ve bilgilerinizi arz ederim.

e-imzalıdır

Prof.Dr. Nevzat BAYRI
Dekan V.

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı 99699167 / 336
Konu Uygulama İzni (Amina TABARU)

14/03/2019

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi: 06.02.2019 tarihli ve E.1900044354sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği yüksek lisans programı öğrencisi Amina TABARU'nun, Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN danışmanlığında yürüttüğü **“Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerin incelenmesi ”** adlı tez çalışması kapsamında Üniversitemizde 25.02.2019-30.04.2019 tarihleri arasında anket uygulama izin isteği bizzat kendisinin yapması koşuluyla uygun görülmüştür. Bilgilerinize az ederim.

Prof.Dr.Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

1993 yılında Azerbaycan'ın Mingeçevir ilinde doğdu. İlköğrenimini 6. sınıfa kadar 300 sayılı ortaokulunda, 7. sınıftan 11. sınıfa kadar Laçın ilçesi Gozlu köyü ortaokulunda öğrenim görmüştür. Ayrıca 2002 yılında Fikret EMİROV adına 6 sayılı 11 yıllık çocuk sanat okuluna kabul olmuş ve 2012 yılında adı geçen okulda 11 yıllık eğitim alarak “Şan Eğitimi” bölümünden mezun olmuştur. 2011-2015 yılları arasında Azerbaycan Devlet Kültür ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik Sanatları bölümünden öğrenim görerek mezun oldu. 2016 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli yüksek lisans programına kabul edildi. Özel olarak piyano, solfej ve şan eğitimi dersleri verdiği öğrencileri olup, evlidir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Zafer mah. 612 sok. No:14/2 Bulanık/Muş

E-Posta: emine.qurbanova93@mail.ru

Tel: 0 553 851 97 37